

KALENDARZ
DLA LUDU
NA ROK
1879.

Cena **20** cent.

Nakładem L. Bajera. — Druk W. Korneckiego.

ZEGAR i KOMPAS.

Zegar idzie jednostajnie, kompas z ziemią kroczy,
Abyś zatem niepobłądził, zwróćże twoje oczy
Na tabliczkę co tu niżej, a tać zaraz powie,
Wiele dodać lub masz ująć twemu zegarkowi.

Godzina XII na kompasie odpowiadać ma na dobrym zegarku:

d.		g.	m.	d.		g.	m.	d.		g.	m.
1	Stycznia	12	4	1	Maja	11	57	1	Września	12	—
15	„	12	9	15	„	11	56	15	„	11	55
1	Lutego	12	14	1	Czerwca	11	58	1	Paździer.	11	50
14	„	12	14	14	„	12	—	14	„	11	46
1	Marca	12	12	1	Lipca	12	4	1	Listopada	11	44
15	„	12	9	15	„	12	6	15	„	11	45
1	Kwietnia	12	3	1	Sierpnia	12	6	1	Grudnia	11	50
15	„	12	—	15	„	12	4	15	„	11	56
24	„	11	58	24	„	12	2	24	„	12	—

W dniach pośrednich, trzeba w południe wedle tej tabliczki zegarek regulować albo (nastawić).

Objaśnienie: Wskutek nieregularnego obrotu ziemi około słońca i wskutek pochyłego położenia średnicy ziemi ku kolei tejże, jest międzyczas pomiędzy dwa przez obrót ziemi po sobie następujące położenia równiny południka jednego miejsca, w których tożsamo położenie każdym razem znowu ku środkowemu punktowi słońca skierowane jest, tj. pomiędzy dwoma po sobie następującemi pozornemi przejściami słońca przez równinę południka nie zawsze ten sam, lecz w obiegu (ciągu) roku prawidłowo zmienny. Otóż czas miejski żąda wprawdzie ile możności blizkiego połączenia z położeniami słońca do horyzontu i do równiny południka, ponieważ atoli mechaniczne przyrządy zegarowe, owéj na szczęście małéj zmiany czasów powrotnych prawdziwego południa bez bardzo sztucznych i kosztownych urządzeń uskutecznić się nie dadzą, i ponieważ z drugiej strony zadania podziału czasu właśnie ile możności jednakiego (równego) chodu zegarów w połączeniu z prawdziwym czasem obrotu ziemi, tak, jak to po powrocie planet na równinie południkowej mierzy się. wymagają, przeto starzy astronomowie dla mechanicznych zegarów na podstawie pewnych i zgodnych przyjętych (danych), środkowy, regularny czas (zegar) słoneczny, który w interesie życia miejskiego ile możności do prawdziwego południa głównie do prawdziwego czasu (zegaru) słonecznego się zbliża. Tabela okazuje, o ile więcej lub mniej minut względnie części minutowych dobrze idący zegar *południe* podług średniego zegaru słonecznego podawać (wskazywać) winien, jako dobrze uregulowany i ustawiony zegar słoneczny, inaczéj powiedziawszy, o ile minut wcześniej lub później jak o godzinie 12 średniego czasu słońca przejście środkowego punktu tarczy słonecznéj przez równinę południka nastąpić ma.

NAKŁADEM WYDAWNICTWA CZYTELNI LUDOWEJ.

KALENDARZ
DLA LUDU
NA ROK
1879
mający dni 365

układu

A. NOWOLECKIEGO.

Rok wydania jedenasty.

W KRAKOWIE,
W DRUKARNI W. KORNECKIEGO.
NAKŁADEM L. BAJERA.
1878.

ŚWIĘTA RUCHOME.

ŚWIĘTA RZYMSKIE:			ŚWIĘTA KOŚC. GREKO-KAT.		
Niedziela Starozapustna	9	Lutego	Nedila Miasopustna . .	21	Januar
„ Mięsopustna .	16	„	„ Starozapustna .	28	Fewruar
„ Zapustna . .	23	„	Popielec	15	„
Popielec	26	„	Wóskresenije Chryst. .	1	Aprylja
Zwiastowanie N. M. P.	25	Marca	Wozneszenije Hosp. .	10	Maja
Wielkanoc	13	Kwietn.	Soszestwo S. Ducha .	20	„
Wniebowstąpienie P. .	22	Maja	Torżestwo Bożia Tiła .	31	„
Zielone Świątki . . .	1	Czerw.	Nedila Adwentu . . .	2	Decebr.
Niedziela Ś. Trójcy . .	8	„			
Boże Ciało	12	„			
Niedziela Adwentu . .	30	Listop.			

Wielkanoc ob. wschod. przypada razem z rzymskiemi.

SUCHE DNI: w Marcu: 5, 7, 8; w Czerwcu: 4, 6, 7; we Wrześniu: 17, 19, 20; w Grudniu: 17, 19, 20.

DNI KRZYŻOWE: na Ś. Marka 25 Kwietnia; w Maju 19, 20, 21.

Małżeństwa zawierane być mogą:

Od 7 Stycznia do 25 Lutego i od 21 Kwietnia do 29 Listopada.

Cztery pory roku:

Wiosna się rozpoczyna 21 Marca. — Lato 21 Czerwca. — Jesień 22 Września. — Zima 22 Grudnia.

Od Bożego Narodzenia do Środy popielcowej jest 63 dni czyli 9 tygodni. Długość mięsopustu od 3 Króli do Popielca 51 dni czyli 7 tygodni i 2 dni. Początek W. postu 26 Lutego, koniec 12 Kwietnia, długość 46 dni. Niedziel karnawałowych 8. Niedziel po 3 Królach 4. Po Zielonych Świątkach 25.

Zaćmienia 1879 r.

W r. 1879 przypadają 2 zaćmienia słońca i 1 księżyca, z których tylko dwa ostatnie u nas (mało) widzialnemi będą.

Pierwsze zaćmienie słońca przypada 22 Stycznia, u nas niewidzialne. Drugie zaćmienie słoneczne, częściowe, dnia 19 Lipca, u nas prawie niewidzialne. Trzecie zaćmienie jest księżycowe, również częściowe, zaledwie szóstą część tarczy księżyca obejmujące, będzie 28 Grudnia. Początek jego o godz. 4 m. 47 popoł., koniec o godz. 6 m. 34 wieczór, mało widzialne

STYCZEŃ ma dni 31. **DEKEMWRIJ.** Januarius.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 S.	**Nowy Rok**. Almacha m.	Mieczysław	20 Ihnatia jep. mucz.
2 C	Makarego i Martynina	Strzeżysław	21 Juľyany mucz.
3 P.	Daniela i Genowefy p.	Włastymiła	22 Anastazya mucz.
4 S.	Dafr., Grzegorza i Tytusa	Dobromir	23 Mucz. 10 w Kryti

Ew. u ś. Mat. w r. 2. O ucieczce P. Jezusa do Egiptu.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
5 N.	**po N. R.** Emiliana i Telesf.	Włastyhor	24 *Wigil.* do Rożdest.
6 P.	**Trzech Króli**. Mel. Bal. Kas	Bojomir	25 **Rożdest. Chryst.**
7 W.	Juliana i Lucyna	Świętosław	26 **Sobor P. Bohor.**
8 S.	Maksyma i Seweryna	Mścisław	27 **Stefana mucz.**
9 C.	Marcyanny p m.	Władymira	28 2000 mucz.
10 P.	Wilhelma i Jana Dobrego	Dobrosław	29 SS Młądenci
11 S.	Higiniusza pap.	Krzesimir	30 Anysi mucz.

Ew. u ś Łuk. w r. 2. O Chrystusie w 12 latach.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
12 N.	**1 po 3 Kr.** Honoraty p.	Czesława	51 **1 po Roż.** Melanyi
13 P	Godfryda wyz i Weroniki	Bogomir	1 **Janwar Obr. Hosp.**
14 W.	Feliksa m. i Hilarego	Radogost	2 Sylwestra pap.
15 S.	Pawła 1go pustelnika	Domosław	3 Małachya proroka
16 C.	Marcela pap. i Honorata	Włodzimirz	4 Sobor 70 ap.
17 P.	Antoniego op. i Sulpic.	Rościław	5 *Wig.* do Bohojaw.
18 S.	Katedry ś. Piotra w Rzymie	Jaropełk	6 **Bohojawlenje**

Ew. u ś. Jana w r. 2. O godach w Kanie Galilejskiéj.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
19 N.	**2 po 3 Kr.** *Im. Jezus* Ferd.	Ratymir	7 **1 po B.** Sob s. Joana
20 P.	Fabiana i Sebastyana m.	Sebestyan	8 Heorhya prepod.
21 W.	Agnieszki p. m.	Jarosława	9 Polyjewtka mucz.
22 S.	Wincentego i Anastazego	Witysław	10 Hrohyra jepisk.
23 C.	Zaśl. NMP. i Jana jałmużn.	Wrocisław	11 Fteodosya prep.
24 P.	Tymoteusza b. i Felicyana	Chwalibog	12 Tatyanny mucz.
25 S.	Nawrócenie ś. Pawła Ap.	Miłosz	13 Jeremyła mucz.

Ew. u ś. Mat. w r. 8. O uzdrowieniu sługi setnika.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
26 N.	**3 po 3 Kr.** Polik., Matyldy	Skarbimir	14 **2 po B.** Zakcheja
27 P.	Jana Złotoustego bisk. w.	Przybysław	15 Pawła Ftywesk.
28 W.	Karola W. i Walerego	Radomir	16 Petra Weł.
29 S.	Franciszka Salez. i Sabiny	Zdzisław	17 Antonia Welyk.
30 C.	Hiacynty i Martyny p. m.	Dobrogniewa	18 Aftanasia i Kyryl.
31 P	Ludwiki Albert., Piotra z N.	Spitogniew	19 Makarya pr.

LUNACYE.

Pełnia d 8 g 1 m. 7 w poł. ☾ Ost. kw. d 15 g. 0 m. 22 w poł.
Nów d. 22 g. 1 m. 11 w poł. ☽ Pierw. kw. d. 30 g. 1 m. 5 w poł.

W pierwszych dniach silne mrozy, 8go śnieg, od 9 do 15 mrozy, potem odwilż i następuje łagodne powietrze, 22 śniegi i deszcze, które twrają do końca miesiąca.

Na Nowy Rok pogoda, będzie w polu uroda.
W święto Trzech Króli, człek się w kożuch tuli.
Na świętą Agnieszkę, woda wychodzi na ścieżkę.
Na świętego Karola, wyjrzy z pod śniegu rola.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
5. Tebeth. Post. Obléż. Jeroz. 10.
25. Schebat 1.

LUTY ma dni 28. JANUARIJ. Februarius.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 S.	Ignacego b. m. i Brygidy	Zegota	20 Jeuftymyia Welyk.
	Ew. u ś. Mat. w r. 8. O uciszeniu burzy morskiéj.		
2 N.	**4 po 3 Kr. Oczyszczenia NMP.**	Miłosława	21 **3 po B.** Mytara i F.
3 P.	Błażeja biskupa m.	Błażej	22 Tymoftea apost.
4 W.	Weroniki p., Joanny i Jęd.	Witosława	23 Kłymenta jepis.
5 S.	Agaty panny męcz.	Dobrochna	24 Xenyi prepod.
6 C.	Doroty panny męcz.	Bohdana	25 Hryhorya Boch.
7 P.	Romualda op. wyzn.	Sulisław bł.	26 Xenofontia prep.
8 S.	Jana de Matha i Maryny	Gniewomir	27 Joanna Złotousta
	Ew. u ś. Mat. w r. 20. O robotnikach w winnicy Pańskiéj.		
9 N.	**Starozapustna** Apolonii p.	Gorysława	28 **4 po B.** Błud. Syn.
10 P.	Scholastyki panny	Tomił bł.	29 Ihnatia jep. mucz.
11 W.	Hipolita i Eufrozyny	Świętochna	30 **Triech Swiat.**
12 S.	Modesta męcz. i Gaudent.	Radzyn św.	31 Kyrady i Joanny
13 C.	Juliana męcz. i Katarzyny	Jordana	1 **Fewrał.** Tryfona m.
14 P.	Walentego b. i Krystyny	Niemira	2 **Strytenyje Hos.**
15 S.	Faustyna i Jowity	Szczęsława	3 Symeona bohopr.
	Ew. u ś. Łuk. w r. 8. O podobieństwie nasienia na roli.		
16 N.	**Mięsopustna.** Julianny p.	Milady bl.	4 **Miasopust.** Izydora
17 P.	Sabina bisk. i Juliana m.	Świętorad	5 Ahaftyi mucz.
18 W.	Konstancyi p. i Szymona	Wielosława	6 Wukola prepod.
19 S.	Konrada wyz. i Mansweta	Czcisława bł.	7 Parftenya prep.
20 C.	Leona pap. i Cherubina	Lubomiła	8 Fteodora mucz.
21 P.	Eleonory p. i Maxymiliana	Onosława	9 Nykofora mucz.
22 S.	Katedry ś. Piotra w Ant.	Wrocisława	10 Charałampyja m.
	Ew. u ś. Łuk. w r. 18. P. Jezus leczy ślepego przy drodze.		
23 N.	**Zapustna.** Piotra i Florent.	Przedzisława	11 **Starozap.** Własija
24 P.	Macieja ap. i Sergiusza	Bogusz	12 Meletija archiep.
25 W	Wiktoryna i Sygfryda	Sławoboj	13 Martiniana pr.
26 S.	*Popielec.* Aleksandra i Fort.	Mirosław	14 Auxenia prep.
27 C	Anastazyi p. i Leonarda	Wiarosława	15 Onyssyma ap.
28 P	Romana opata	Chwalibóg	16 Pamfyła mucz.

LUNACYE.

Pełnia d. 7 g. 3 m. 1 rano ☾ Ost. kw. d. 13 g. 8 m. 13 wiecz.
Nów d. 21 g. 5 m. 23 rano.

Pierwsze dni pochmurne, 5go wypogadza się, następnie niepogody, 9 i 10 wielkie mrozy, jak od wielu lat nie bywało, 11 i 12 mrozy mniejsze z wiatrami, 14 ciepło i deszcze do 27, dwa ostatnie dni zimne, ostry wiatr ze śniegiem.

Wedle świętéj Doroty, naprawiaj człecze płoty.
Gdy na Walka są deszcze, będzie ostry mróz jeszcze.
Na święty Maciej lody, wróżą długie chłody;
A gdy płynie już strugą, to i zimy nie długo.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
24 Adar. 1

MARZEC ma dni 31 FEWRUARIJ. Martius.

DNI		ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1	S.	Albina bisk. i Antoniny	Budzisława	17 Fteodora mucz.
		Ew. u ś. Mat. r. 4. Jezus na puszczy pości 40 dni.		
2	N.	**1 Wstępna**. Heleny wd. ces.	Radosław	18 **1 Posta.** Lwa Papy
3	P.	Knnegundy wdowy ces.	Sławomiła	19 Archipa apost.
4	W.	Kazimierza kr. i Lucyusza	Kaźmierz św.	20 Lwa Episk.
5	S.	Fryderyka op. i Teofila b.	Pokosław	21 Tymoftea prepod.
6	C.	Kolety panny	Wojsław	22 SS. MM. w Jew.
7	P.	Tomasza z Akwinu	Bogowit bł.	23 Połykarpa jepisk.
8	S.	Jana Bożego i Beaty	Miłogost	24 Obr. H s. Joan. Pr.
		Ew. u ś. Mat. w r. 17. O Przemienieniu Pańskiém na górze Tabor.		
9	N.	**2 Postu, Sucha**. Franciszki	Mścisława bł.	25 **2 Posta**. Tarasia ar.
10	P.	40 Męczenników i Makar.	Bożesław	26 Poryrija archiep.
11	W.	Konstantego ces. i Sofron.	Ludosław	27 Prokopia pr.
12	S.	Grzegorza pap. wyzn.	Swatoszaw	28 Wassylya S. Prok.
13	C.	Krystyny panny i Teodory	Niecisław	1 **Mart.** Kassiana
14	P.	Zacharyasza i Matyldy	Bożena	2 Jewdokii rym.
15	S.	Izabelli i Leoncyi	Długomir	3 Jewtropija mucz.
		Ew. u ś. Łuk. r. 11. O wyrzucaniu djabła z ludzi.		
16	N.	**3 Postu, Głucha**. Cyr. i Tac.	Ojcosław	4 **3 Posta**. Herasyima
17	P.	Gertrudy i Patrycyusza b.	Zbigniew	5 Konona mucz.
18	W.	Edwarda kr. męcz.	Boguchwał	6 42 SS muczen.
19	S.	Józefa Oblub. NMP.	Bohdan	7 Wasylya Jefr.
20	C.	Eufemii i Teodozyi pp. mm.	Polemir	8 Fteofiłahta ep. Nik.
21	P.	Benedykta opata	Błogosław	9 SS. 40 Muczen.
22	S.	Oktawiana męcz.	Godysław	10 Kondrata mucz.
		Ew. u ś. Jana r. 6. O nakarmieniu pięciu tysięcy ludzi.		
23	N.	**4 Postu Srodop.** Katarzyny	Zbisław	11 **4 Posta**. Sofronia
24	P.	Gabryela Archanioła	Ludomira	12 Fteofana prep.
25	W.	**Zwiastow NMP.** Ireneusza.	Więczysław	13 Nikofora p. Konst.
26	S.	Teodora bisk. i Ludgierdy	Swiętoboj	14 Wenedykta prep.
27	C.	Jana pustelnika i Ruperta	Bohdar bł.	15 Ahapia mucz.
28	P.	Sykstusa pap.	Krzesław	16 Sawyna mucz.
29	S.	Eustachego op. i Ludolfa	Czcimisław	17 Alexia prepod.
		Ew. u ś. Jana r. 8. Żydzi chcą P. Jezusa ukamienować.		
30	N.	**5 Postu Biała**. Kwiryna m.	Szukosław	18 **5 Posta**. Kiryłła
31	P.	Balbiny i Korneli p.	Dobromira	19 Chrysanfdarii m.

LUNACYE.

☽ Pierw. kw. d. 1 g. 9 m. 18 r. Pełnia d. 8 g. 2 m. 29 w.
☾ Ost. kw. d. 15 g. 5 m. 1 rano Nów d. 22 g. 10. m. 24 w.
☽ Pierw. kw. d. 31 g. 2 m. 24 rano.

Od początku do 22 zimna i wiatry, 22 ciepłe deszcze, 26 rozjaśnia się i ociepla. Ostatnie dni miesiąca chłodne.

Na świętego Kazimierza, dzień się z nocą przymierza.
Na świętego Grzegorza, płyną rzeki do morza.
Święty józek, wiezie trawy wózek,
Ale czasem smuci, bo śniegiem przyrzuci.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE. 6 Post Estery 13. 9 Purim cz. Human 14. 10 Schuschan Purim 15. 25 Nisan. 1.

KWIECIEŃ ma dni 30. MART. Aprilis.

DNI		ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1	W.	Hugona b. i Teodory p.	Zbigniew	20 Prepod. Ot. w Ob. s.
2	S.	Franciszka z P. i Teodozyi	Sudomir	21 Jakowa prep.
3	C.	Ryszarda b i Pankrac. m.	Włatysław	22 Wassylja jepis.
4	P.	Izydora bisk.	Mnożysław	23 Nykona prep.
5	S.	Wincentego Fer. Cudotw.	Bożywoj bł.	25 **Błahow. Pres. Boh.**
Ew. u ś. Mat. w r. 21. O tryumfalnym wjeździe P. Jezusa do Jerozol.				
6	N.	**6 Postu Kwiet.** Celestyna p.	Swiętobór bł.	25 **Palm. Cwitnaja**
7	P.	Epifaniusza, Don. i Rufina	Przesław	26 Sobor Haw.
8	W.	Dyonizego b. i Klemensa	Radosław	27 Matrony mucz.
9	S.	M. Magd., Maryanny i Kons.	Dobrosława	28 Flariona prep.
10	C.	*Wielki* Ezechiela proroka	Gorysław	29 *W. Czwartek.* Marka
11	P.	*Wielki* Leona papieża	Jaromir	30 *W. Piatok.* Joanna
12	S.	*Wielka.* Juliusza p. i Dam.	Luboslaw	31 *W. Subota.* Jpatya
Ew. u ś. Marka w r. 20. O Zmartwychwstaniu Pańskiém.				
13	N.	**Wielk. Zmartw P.** Justyna	Przemysław	1 **April. Woskres.** Maryi
14	P.	**Wielki.** Waleryana męcz.	Myślimir	2 **Pon świtły** Tyta pr.
15	W.	Ludwiny i Kast.	Wacław bł.	3 **Wt. świtły.** Nykyty
16	S.	Julii męcz.	Nosisław bł.	4 Jesyfa prep.
17	C.	Rudolfa bisk męcz.	Krasisław	5 Fteod. i Ahaft. m.
18	P.	Apolloniusza męcz.	Gościsław	6 Jewtyhyja jep.
19	S.	Wernera męcz. i Antonia	Włodzimierz	7 Hreorchia prep.
Ew. u ś. Jana w 20. O pokazaniu się P. Jezusa Apostołom.				
20	N.	**Przewod** Agnieszki Polic.	Czesław m.	8 **1 po W.** Irrodonia
21	P.	Anzelma bisk. wyzn.	Drogomił	9 Jewpsychia jepis.
22	W.	Sotera, Kaja i Gabina	Strzeżymir	10 Terentyja mucz.
23	S.	Wojciecha arcybisk. męcz.	Wojciech św.	11 Antypy jepis.
24	C.	Fidelisa i Jerzego mm.	Jerzy św.	12 Wasylya prepod.
25	P.	Marka Ewangelisty.	Jarosław św.	13 Artemja
26	S.	Kleta i Marcela męcz.	Spitymir	14 Martyna prep.
Ew. u ś. w r. 10. O dobrym pasterzu.				
27	N.	**2 po W. Grobu Chr.** Anastaz.	Bogufał	15 **2 po W.** Arystacha
28	P.	Witalisa męcz. [i Teofila	Żywisław	16 Ahapii mucz.
29	W.	Piotra męcz.	Sławogost	17 Symeona pr.
30	S.	Katarzyny Seneńskiej p.[1]	Chwalisława	18 Joanna pr.

LUNACYE.

Pełnia d. 6 g. 11 m. 44 w. ☾ Ost. kw. d. 13 g. 3 m. 29 w n.
Nów d. 21 g. 3 m. 15 w n. ☽ Pierw. kw. d. 29 g. 3 m. 36 w n.

Od początku do 15 zimno i sucho, tak, że 16 i 17 rozmaryny i gwoździki w ogrodach wymarzają, od 25 do końca ciepło, 28go grzmoty.

Na świętego Franciszka zielenią się łany,
I ze swego zimowiska wracają bociany.
Na święty Wincenty, nieraz mrozek cięty.
Gdy na Wojciecha wrony z żyta nie widać,
Możesz resztę karmy z stodoły już wydać.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
8 Początek Paschy 15. 9 Drugie święto 16. 10, 11, 12, 13 wolne święta. **14 siódme święto 21. 12 Ósme święto 25. 23 Ijar 1.**

MAJ ma dni 31. **APRILIJ.** Majus.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 C.	Filipa i Jakóba apost.	Lubomir	19 Joanna prep.
2 P.	Zygmunta i Atanazego	Witymir	20 Fteodora prep.
3 S.	Znalezienie ś. Krzyża	Swiętosław	21 Januarya mucz.
Ew. u ś. Jana w r. 16. O odejściu Chrystusa do Ojca.			
4 N.	**3 po W.** Op. ś. Józ. Flor.	Wieńczysław	22 **3 po W.** Fteodora
5 P.	Gotarda b i Piusa 5 pap.	Chocisław	23 Heorhia mucz.
6 W.	Jana apost. w oleju.	Gościmił bł.	24 Sawwy mucz.
7 S.	Domiceli p. męcz.	Ludomiła św.	25 Marka jew.
8 C.	**Stanisława bisk męcz.**	Stanisław św.	26 Wassyłya mucz.
9 P.	Grzegorza Nazyan. b.	Bożerad bł.	27 Symeona jepis. m.
10 S.	Izydora rolnika	Cierpimir	28 Jasona apost.
Ew. u ś. Jana w r. 16. O przyczynach odejścia Chrystusowego.			
11 N.	**4 po W**. Beatryxy i Mamerta	Ludowit	29 **4 po W.** Dewiat m.
12 P.	Nereusza i Pankracego mm.	Wszemił	30 Jakowa proroka
13 W.	Hilarego, Jana i Piotra	Cichosław	1 **Mai.** Jeremii pror.
14 S.	Bonifacego i Pachom.	Dobiesław	2 Aftanazya
15 C.	Zofii i 3 jej córek	Strzeżysława	3 Tymoftea mucz.
16 P.	Jana Nepom. kapł. i męcz.	Wieńczysław	4 Pełahyi mucz.
17 S.	Paschalisa wyzn.	Sławomir	5 Iryny mucz.
Ew. u ś. Jana w r. 16. O skutkach prośby w imje P. Jezusa.			
18 N.	**5 po W.** Feliksa kapucyna	Wszesław	6 **5 po W.** Jowa Pr.
19 P.	*Krzyż.* Piotra Cel. i Iwona	Krzesomyśl	7 *Wig* Wosp. Kresta
20 W.	*Krzyż.* Bernarda Sen.	Bronimir	8 Joanna Bohsław.
21 S.	*Krzyż.* Heleny król.	Przesława bł.	9 5r. M. Nyk., Izaj.
22 C.	**Wniebowst.** Julii panny	Wisława bł.	10 **Woz. Hosp.** Symeona
23 P.	Dezyderyusza bisk.	Budziwój	11 Mokia muczen.
24 S.	MP. Pom., Winc. i Joanny	Tomira	12 Jepifania jepis.
Ew. u ś. Jana w r. 15. O przyjściu pocieszyciela Ducha św.			
25 N.	**6 po W.** Urbana pap.	Borysława	13 **6 po W.** Hłykeryi
26 P.	Filipa Nereusza wyzn.	Więcymił	14 Isydora mucz.
27 W.	Jana pap. i Magdaleny	Rusław	15 Pachamija Wel.
28 S.	Germana	Jaromir	16 Ftedora prep.
29 C.	Maksyma b. i Teodozyi p.	Boguchwała	17 Andronika apost.
30 P.	Feliksa pap. męcz.	Szulimir	18 Fteodora prepod.
31 S.	*Wigil.* Petroneli i Anieli	Bożesława	19 Patrykia jepis.

LUNACYE.

Pełnia d. 6 g. 7 m. 32 rano. Ost. kw. d. 13 g. 3 m. 55 rano.
Nów d. 21 g. 7 m. 10 rano. Pierw. kw. d. 29 g. 0 m. 56 rano.

Piękna pogoda aż do 6, następnie wiatry i zimna, od 8 do 21 dnie bardzo cieple, 25 czas piękny, potem ciepły deszczyk 29, do końca miesięca pogoda sprzyjająca urodzajom.

Na świętego Jakóba, ostatnia siewu próba.
Deszcz w świętego Florjana, skrzynia groszem napchana.
We Wniebowstąpienie, z stodół wymiecenie.
Na Zielone Świątki, najlepsze z krów wziątki.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE:
11 Lug. Beomar. 18. 23 Siwan 1.
28 **Zielone Świątki** 6. 29 **Drugie święto** 7.

CZERWIEC ma dni 30. **MAJ.** Junius.

DNI		ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.		ŚWIĘTA RUSKIE
		Ew. u ś. Jana w r. 16. O zesłaniu Ducha świętego			
1	N.	**Zielone Św.** Jakóba i Nik.	Swiatopełek	20	**Sosz S. Ducha.** Ftał.
2	P.	**Świąteczny** Erazma b. i Eug.	Ratysław	21	**SS. Trojcy** Konst.
3	W.	Klotyldy królowej	Braumiła	22	Wassyłyja mucz.
4	S.	*Such.* Flawiana męcz.	Litomił	23	Mychaiła prep.
5	C.	Florencyi panny i Waleryi	Dobromił	24	Symeona prep.
6	P.	*Such.* Norberta bisk. op.	Cichomir	25	Iretyie O.
7	S.	*Such.* Roberta bisk. wyzn.	Wisław bł.	26	Karpa apost.
		Ew. u ś. Łuk w r. 6. O litości. Ew. u ś Mat. w r. 28 O Chrzcie.			
8	N.	**1 po Św. S. Trójcy.** Medarda	Wyszosław	27	**1 po Sosz** Fterap.
9	P.	Felicyana męcz.	Sławój	28	Nykyty prepod.
10	W.	Małgorzaty panny	Bogumił św.	29	Fteodosyi mucz.
11	S.	Barnaby Ap.	Radomił	30	Isaaka prep.
12	C.	**Boże Ciało.** Onufrego wyz.	Wyszomir	31	**Bożia Tiła** Jeremia
13	P.	Antoniego z Pawdy	Chotymir	1	**Ijun.** Justyna mucz.
14	S.	Bazylego W. bisk. wyzn.	Przedzimir bł.	2	Nykyfora patryar.
		Ew. u ś. Łuk. w r. 14. O wozwaniu na wielką wieczerzę.			
15	N.	**2 po Św.** Wita i Modesta	Wit św.	3	**2 po Sosz.** Łukit.
16	P.	Justyny p. i Jolenty w.	Budzimir	4	Mytrofona patryar.
17	W.	Adolfa bisk. i Benedykta	Drogomysł	5	Dorotea
18	S.	Marka i Marcellina męcz.	Długosław	6	Wyssariona prep.
19	C.	Gerwaz., Protaz. i Julianny	Borzysław	7	Fteodora jepis.
20	P.	*Serca P. J.* Reginy panny	Bogna św.	8	Fteodora mucz.
21	S.	Alojzego wyzn.	Domysław	9	Kyryła archiep.
		Ew. u ś. Łuk. w r. 15. O radości w niebie z nawrócenia grzesznika.			
22	N.	**3 po Św.** Paulina biskupa	Broniwój	10	**3 po Sosz.** Tymoft.
23	P.	Agrypiny panny	Wanda	11	Warftołomea ap.
24	W.	Narodz. ś. Jana Chr.	Janisław	12	Onufrya pr.
25	S.	Wihelma i Prospera b. m.	Włastymił	13	Akiłyny m.
26	C.	Jana i Pawła męcz.	Rozmysław	14	Jetyssea proroka
27	P.	Władysława króla węg.	Władysław ś.	15	Amosa
28	S.	*Wigilia.* Leona papieża	Zbroisław	16	Tychona prep.
		Ew. u ś. Łuk. w r. 5. O cudownym Piotra połowię ryb.			
29	N.	**4 po Św. Piotra i Pawła ap.**	Wyszomir	17	**4 po Sosz.** Manuiła
30	P.	Emilii i Lucyny mm.	Cichosław	18	Leontina muczen.

LUNACYE.

Pełnia d. 4 g. 2 m. 55 popoł. ☾ Ost. kw. d. 11 g. 6 m. 16 w.
Nów d. 19 g. 9 m. 39 w. ☽ Pier. kw. d. 27 g. 7 m. 16 rano.

Od początku upały, 9 i 10 deszcz, potem mgły ranne do 13, następnie czas dżdżysty do 23, na końcu miesiąca pogoda sprzyja.

Święty Medard w sobie mieści:
Słót lub pogód dni czterdzieści.
Ile ziarnek w życie? powiedz święty Wicie.
Gdy się święty Jan rozczuli, w Nawiedziny cię utuli.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
21. Thamuz 1.

LIPIEC ma dni 31. IJUNIJ. Julius.

DNI		ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1	W.	Teobalda op. wyzn.	Bogusław	19 Judy Ftad.
2	S.	Nawiedz. NMP. i Ottona	Ojcomił	20 Meftodia m. S. Prof.
3	C.	Anatolego b., Awita i Alfr.	Milosław	21 Juljana mucz.
4	P.	Józefa Kalasantego wyz.	Wielisław	22 Jewsewija jep. m.
5	S.	Karoliny panny	Prokop	23 Ahrypiny mucz.
Ew. u ś. Mat. w r. 5. O sprawiedliwości chrześcijańskiej.				
6	N.	**5 po Św.** Izaj. i Dominiki	Izaslaw	24 **5 po S.** Joanna pred.
7	P.	Estery król. i Apoloniusza	Krasnoroda	25 Fewronyi prep.
8	W.	Elżbiety król. portugal.	Chwalimir	26 Dawyda pr.
9	S.	Cyryla, Metod. i Leonarda	Strachota	27 Sampsona p.
10	C.	Amalii i 7 Braci śpiących	Radziwój	28 Kyra i Joanna
11	P.	Pelagii panny	Olha św.	29 SS. **Petra i Pawła**
12	S.	Jana Gwalberta wyzn.	Tolimir bł.	30 Sob. SS Apost. 12
Ew. u ś. Marka w r. 8. O uzdrowieniu i nakarmieniu 4.000 ludzi				
13	N.	**6 po S.** Małgorz. p. Jana z D.	Radomiła	1 **Ijuł. 6 po S.** Kosmy
14	P.	Bonawentury bisk. wyz.	Dobrogost	2 Poło. Ryzy Pr. Boh
15	W.	Henryka ces. i Rozesł. Ap.	Radosław	3 Jakynfta mucz.
16	S.	NMP. Szkapl. i Jędrzeja	Dzierżysława	4 Andreja archi.
17	C.	Aleksego w. i Berty p	Dzierżykraj	5 Aftanasia Afron.
18	P.	Szymona z Lipnicy wyzn.	Unisław	6 Sysoa prepod.
19	S.	Wincentego à Paulo wyz	Wodzisław	7 Ftomy prepod.
Ew. u ś. Mat. w r. 7. O fałszywych prorokach.				
20	N.	**7 po Św.** Czesława i Kas.	Czesław św.	8 **7 po Sosz.** Prokopia
21	P.	Kamilla i Daniela pror.	Stosław i Dys.	9 Pankratya jepis m
22	W.	Maryi Magdaleny pokutn.	Bolesława	10 45 Muczen.
23	S.	Teofila i Apolinarego b.	Zelisław	11 Jewfymii m. Olgi
24	C.	Krystyny panny	Lubomira	12 Prokta mucz.
25	P.	Jakóba ap. i Krzysztofa	Sławosz	13 Hawryiła arch.
26	S.	Anny Matki NMP.	Mirosława	14 Akyły arch.
Ew. u ś. Łuk. w r. 16. O roztropnem szafowaniu darami bożemi.				
27	N.	**8 po Sw.** Kuneg. i Jukuda	Wszebor	15 **8 po Szos.** Kyryka
28	P.	Innocentego p. i Peregryna	Swiętomir	16 Aftynohemo jepis.
29	W.	Marty i Serafiny	Cierpisława	17 Maryny mucz.
30	S.	Rufina i Abdona m. Donata	Ludomir	18 Jemylyana
31	C.	Ignacego Lojoli i Heleny	Zdobysław	19 Makryny prepod.

LUNACYE.

Pełnia d. 3 g. 10 m. 57 w. Ost. kw. d. 11 g. 10 m. 14 r.
Nów d. 19 g. 10 m. 26 r. Pier. kw. d. 26 g. 11 m. 55 r.

W początkach upały, od 5 do 11 czas dżdżysty, następnie pogoda i ciepło.

Gdy są w Nawiedzenie deszcze, długa słota będzie jeszcze.
Deszcz w święta Małgorzatę, jest orzechom na stratę
Jaki Jakób do południa, taka zima aż do Grudnia;
Jaki Jakób po południu, taka zima też po Grudniu.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
8. Post. Zdobycie kościoła. 17.
21. Ab. 1. 29. Spalen. kościoła 9.

SIERPIEŃ ma dni 31. IJULIJ. Augustus.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 P.	Piotra ap. w Okowach	Rolisław	20 Slyi proroka
2 S.	NMP. Anielskiej i Alfonsa	Swiętosława	21 Symeona prep.
	Ew. u ś. Łuk. w r. 19. O zburzeniu Jerozolimy.		
3 N.	**9 po Św.** Znal. ś. Szczep.	Letosław	22 **9 po S.** Maryi Mahd.
4 P.	Dominika wyzn.	Ostomir bł.	23 Trofyma mucz.
5 W.	NMP. Snieżnej	Stanisław św.	24 Chrystyny m.
6 S.	Przemienienia Pańskiego	Chlebosław	25 Usp. s. Anny
7 C.	Kajetana wyznawcy	Olech św.	26 Jermołaja m.
8 P.	Cyryaka męcz	Niezamysl	27 Pantelemona m.
9 S.	Romana m. i Domicyana	Borys i Chleb.	28 Prohora ap.
	Ew. u ś. Łuk. w r. 18. O faryzeuszu i celniku.		
10 N.	**10 po Św.** Wawrz. i Filom.	Wawrzyniec	29 **10 po Sosz.** Katlyn.
11 P.	Zuzanny panny męcz.	Włodzimira	30 Syły ap.
12 W.	Klary panny	Sława bł.	31 Zapust. do usp.
13 S.	Hipolita męcz.	Rosław	1 **Awhust.** Proisch.
14 C.	*Wigilia.* Euzubiusza m.	Dobrowój	2 Stefana mucz.
15 P.	**Wniebowzięcie NMP.**	Jacław św.	3 Isaakya prepod.
16 S.	Rocha wyzn.	Domorad	4 Sedmy Ostrokow.
	Ew. u ś. Marka w r. 8. O uzdrowieniu głuchoniemego.		
17 N.	**11 po Św.** Anastaz. i Jacka	Miron św.	5 **11 po Sosz.** Jewsyh.
18 P.	Agapita m. i Firmina b.	Bronisława	6 **Preobraz. Hosp.**
19 W.	Benigny i Juljusza m.	Bolesław	7 Demetya prep.
20 S.	Bernarda opata	Sobiesław	8 Jemełyana jepis.
21 C.	Joanny Fremiot wdowy	Kazimira	9 Maftea apost.
22 P.	Symforyana i Tymot. m.	Radomił	10 Ławrentyja mucz.
23 S.	Zacharyasza b. i Filipa w.	Cichomił	11 Jewpla mucz.
	Ew. u ś. Łuk. w r. 10. O miłosiernym Samarytanie.		
24 N.	**12 po Św.** Bartłomieja ap.	Cieszymir	12 **12 po Sosz.** Fotya
25 P.	Ludwika króla wyzn.	Namysław	13 Maxyma prep.
26 W.	Zefiryna pap. m.	Władysymira	14 Micheja prep.
27 S.	Cezarego męcz.	Przedzisław	15 **Usp. Pres. Bohor.**
28 C.	Augustyna b. i Hermeta	Wyszomir	16 Neruk. obr. Js. Chr.
29 P.	Scięcie ś. Jana Ch. i Sabiny	Racibor bł.	17 Myrona mucz.
30 S.	Feliksa męcz i Róży Lim.	Szczęsny św.	18 1 deń P. Post. Flora
	Ew. u ś. Łuk. w r. 17. O uzdrowieniu 10 trędowatych i o wdzięczności.		
31 N.	**13 po Św.** Joachima i Rajm.	Swiętosław	19 **13 po Sosz.** Andrea

LUNACYE.

Pełnia d 2 g. 8 m. 32 w. ☾ Ost. kw. d, 11 g. 10 m. 14 rano
Nów d. 19 g. 9 m. 32 rano ☽ Pier. kw. d. 24 g. 4 m. 31 rano
Pełnia d. 31 g. 8 m. 18 rano.

W początkach upały, od 5 do 11 czas dżdżysty, następnie pogoda niepewna, w ostatnich dniach ulewne deszcze i grady.

Święty Kajetanie, strzeż od deszczu sprzątanie.
Na Wniebowzięcie pokończone żęcie.
Susza w święto Bartłomieja, mroźnej zimy jest nadzieja.
Na świętego Augustyna, orka dobrze się poczyna.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
19 Elul 1.

WRZESIEŃ ma dni 30. AWHUST. September.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 P.	Bronisławy i Idziego	Dzierżysław	20 Samuiła pror.
2 W.	Stefana kr. i Maxyma	Czcibóg	21 Ftatdea apost.
3 S.	Eufemii, Serapii i Feby	Przesława ś.	22 Ahaftonyka m.
4 C.	Rozalii p., Marcela i Róży	Rościsław	23 Łuppa mucz.
5 P.	Wawrzyńca b. i Wiktoryna	Włodzisław	24 Jewtyhia mucz.
6 S.	*Wigilia.* Zacharyasza pr.	Drogowit	25 Warftołomea m.
	Ew. u ś. Mat. w r. 17. O służeniu Bogu i mamonie.		
7 N.	**14 po Św.** Reginy panny	Domosława	26 **14 po Sosz.** Adryana
8 P.	**Narodzenie NMP.** Adryana	Radosława	27 Pymona prepp.
9 W.	Sergiusza i Georgoniusza	Sobiebór	28 Mojsea mur.
10 S	Mikołaja z Tolent. wyzn.	Władybój	29 Usikn. bł. Janna
11 C.	Prota i Jacka męcz.	Iścisław	30 Alexandra patr.
12 P.	Tobiasza i Waleryana m.	Radzimir	31 Półoz. Pojasz P. B.
13 S.	Aureliusza, Ama i Filipa	Chronisław	1 **Septem.** Symona.
	Ew. u ś. Łuk. w r. 7. O wskrzeszeniu młodzieńca w Naim.		
14 N.	**15 po Św.** Podwyż ś. Krz.	Ziemiomysł b.	2 **15 po Sosz.** Mamonta
15 P.	Nikodema i Waleryana	Budzimił	3 Anaftyma mucz.
16 W.	Cypryana i Eufemii	Sędzisław	4 Wawyły swiaszcz.
17 S.	*Such.* Piętna ś. Franciszka	Drogosław	5 Zacharya pror.
18 C.	Józefa z Kop., Tomasza i Ir.	Dobrowit	6 Cudo s. Michaiła
19 P.	*Such.* Januaryusza i Konst.	Krzepimir	7 Sozonta mucz.
20 S.	*Such.* Eustach. i Teodora	Mysiłsław	8 **Rozdest. Pr. Bohor.**
	Ew. u ś. Łuk. w r. 14. O uzdrowieniu opuchłego.		
21 N.	**16 po S.** M. B. Bol. i Mateusz	Bożydar	9 **16 po Sosz** Joakima
22 P.	Maurycego męcz. hetm.	Zelimir	10 Mynodyry mucz.
23 W.	Tekli panny męcz.	Bogusława bł.	11 Fteodory prep.
24 S.	M. B. Więziennej i Gierarda	Homir	12 Awtenoma mucz
25 C.	Aureli p, i Władysł. Giel.	Swiętopelk	13 Kornyła mucz.
26 P.	Cypryana i Justyny	Ładysław bł.	14 **Wozdwyż. Cz. Kr.**
27 S.	Przen. ś Stan. i Damiana	Damian	15 Nykity mucz.
	Ew. u ś. Mat. w r. 22. O miłości Boga i bliźniego.		
28 N.	**17 po Św.** Wacława kr. m.	Wacław św.	16 **17 po S.** Josaf. Jepis.
29 P.	Michała Archanioła *)	Dadźbóg	17 Zofii mucz.
30 W.	Hieronima kapłana	Imisław	18 Jewmenyja prep.

*) W Galicyi święto uroczyste, gdyż to patron prowincyi.

LUNACYE.

☾ Ost. kw. d. 8 g. 9 m. 24 wiecz. Nów d. 16 g. 7 m. 16 rano.
☽ Pierw. kw. d 22 g. 10 m. 39 w. Pełnia d. 30 g. 3 m. 29 r.

W początkach do 4 pogoda i ciepło, 9 ulewne deszcze, następnie grzmoty i burze, później pogoda aż do 20, dnia 30 czas dżdżysty i zimno.

W święty Idzi pogoda, dla siewu wygoda.
Gdy w Narodzenie pogodnie, będzie tak cztery tygodnie.
Święty Mateusz dodaje chłodu i raz ostatni podbiera miodu.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
18. Tischri. **Nowy Rok 5640** 1. 19. **Drugie święto** 2. 20. Post Gedaliah 3. 26. Wigil. dnia Sądnego. 9. 27. **Sądny dzień** 10.

PAŹDZIERNIK ma dni 31. **SEPTEMWRIJ.** October.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 S.	Remigiusza, Arety i Julii	Znatysław	19 Trofyma mucz.
2 C.	Aniołów Stróżów i Teofila	Stanimir	20 Euwstatya mucz.
3 P.	Kandyda i Euwaldą mm.	Siemian	21 Kodrata apost.
4 S.	Franciszka Serafickiego	Bratysław	22 Foky mucz.
Ew. u ś. Mat. w r. 9. O uzdrowieniu paralityka.			
5 N.	**18 po Sw.** MB. Róż. Plac.	Zasław	23 **18 po Sosz.** Z. ś. J.
6 P.	Brunona wyzn.	Bronisław	24 Fthekły mucz.
7 W.	Justyny p. i Marka pap.	Rosława	25 Jewfronij prep.
8 S.	Brygidy, Pelagii i Szymona	Wojsława	26 **Joanna Bohosł**
9 C.	Dyonizego Areopagity	Dogomost	27 Kałystrata mucz.
10 P.	Franciszka Borgiaszą w.	Tomił	28 Charytona prepod.
11 S.	Filonelli i Placydy m.	Dobromiła	29 Kyryaka prep.
Ew. u ś. Mat. w r. 22. O wezwaniu na gody i szacie godowej.			
12 N.	**19 po Sw.** Winc. K., Maks.	Grzmisław	30 **19 po Sosz.** Hryhoria
13 P.	Edwarda, Kolom., Anioła	Ziemisław	1 **Octowrij. Pokr. P. B.**
14 W.	Kaliksta pap.	Dzierżymir	2 Kypryana jepis.
15 S.	Jadwigi i Teresy panny	Długosława	3 Dyonysya mucz.
16 C.	Gawła opata, Maxym. p.	Radzisław	4 Jerofteja jepis. m.
17 P.	Florentyna bisk.	Zytysława	5 Charyłyna mucz.
18 S.	Łukasza ewang.	Bratumił	6 Ftomy apost.
Ew. u ś. Jana w r. 4. O uzdrowieniu syna książęcego w Kafarnie.			
19 N.	**20 po Sw.** Piotra z Alkant.	Ziemiowit bł.	7 **20 po Sosz.** Serhya
20 P.	Edmunda i przen. ś. Wojc.	Budzisława	8 Pelahyi pr.
21 W.	Urszuli p. i towarzyszek	Daromiła	9 Jakowa apost.
22 S.	Marka, Filipa. Sewer. m.	Przebysława	10 Jewłampya mucz.
23 C.	Jana Kapistrana bern.	Włastymir	11 Fyłypa ap.
24 P.	Rafała archanioła	Siemisław	12 Prowa mucz
25 S.	Krysp. i Kryspiniana, Teod.	Samomysł	13 Karpa i Papyła
Ew. u ś. Mat. w r. 18. O darowaniu uraz.			
26 N.	**21 po Sw.** Ewar. i Jana Kant.	Lutosław	14 **21 po Sosz.** Nazarya
27 P.	Iwona i Frumencyusza	Witomił	15 Jewtymii prep
28 W.	Szymona i Tadeusza ap.	Władybóg	16 Łonhyna mucz.
29 S.	Narcyza i Teodora	Damelił	17 Osyi pror.
30 C.	Marcela i Germ., Zenobii	Przemysława	18 Łuki ewang. ap.
31 P.	*Wigilia.* Lucylli panny m.	Godzimir	19 Loiła proroka

LUNACYE.

☾ Ost. kw. d. 8 g. 3 m. 3 popoł. Nów d. 15 g. 4 m. 29 popoł.
☽ Pier. kw. d. 22 g. 7 m. 38 rano. Pełnia d. 30 g. 3 m. 29 r.

Zaczyna się deszczami, 13 i 14 czas pochmurny i dżdżysty, 15 i 16 pogoda, następnie ulewne deszcze, potem znowu pogoda, od 24 mgły i zimna, trwające do końca m.

Gdy Jadwigę deszcz spotka, to kapusta nie słodka.
Kiedy w święty Gaweł słota, będzie w lecie dużo błota.
Na świętego Kryspina, szewc przy świecy poczyna.
Na świętego Szymona, babskie lato już kona.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
2 **Święto kuczek** 15. 3 **Drugie święto** 16. 4, 5, 6, 7 wolne święta. 8 **Święto palmowe** 21. 9 **Koniec kuczek** 22. 10 **Radość z praw** 23. 17 Marcheschwan 1.

LISTOPAD ma dni 30. OKTOWRRIJ. November.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ	ŚWIĘTA RUSKIE
1 S.	**Wszystkich Swiętych**	Warcisław	20 Artemia mucz.
Ew. u ś. Mat. w r. 22. O czynszowej monecie			
2 N.	**22 po Sw.** Tob. i Wiktoryna	Wytymir	21 **22 po S.** Jlarijona
3 P.	*Dzień zaduszny.* Huberta b.	Chwalisław	22 Awerkija jepisk.
4 W.	Karola Boromeusza b.	Mściwoj	23 Jakowa ap.
5 S.	Feliksa, Aureliana, Sylw.	Sławomir bł.	24 Arefty mucz.
6 C.	Leonarda opata wyzn.	Wszewład	25 Markijana mucz.
7 P.	Herkulana i Achilla	Zytomir	26 Dymytrja mucz.
8 S.	4 braci Koronatów mm.	Sędziwój	27 Nestora mucz.
Ew. u ś. Mat. w r. 9. O wskrzeszeniu córki Jaira			
9 N	**23 po Sw.** Op. MB. Teodora	Bogodar	28 **23 po S.** Jerentia
10 P.	Andrzeja z Awelinu wyz.	Ludomir	29 Anastazyi rym. m
11 W.	Marcina bisk.	Spitosław	30 Zynowija mucz.
12 S.	Józefata Kunc., 5 Pust. m.	Nowosław	31 Stachya apost.
13 C.	Dydaka W. i Homobona	Wszerad	1 **Nojabr** Kosmy i D.
14 P.	Jukunda i Serapiona	Wodzimir	2 **Josafata archiep.**
15 S.	Leopolda w. i Gertrudy	Przybysław	3 Akepsyna m.
Ew. u ś. Mat. w r. 8. O uciszeniu burzy na morzu.			
16 N.	**24 po S.** Edmunda i St. Kost.	Radomir	4 **24 po S** Joannyka
17 P.	Salomei królowej pol	Zbisław	5 Hałaktyona m
18 W.	Maksyma bisk. i Rom.	Stanisław św.	6 Pawła arhiep.
19 S.	Elżbiety kr. wd. Kryspina	Drogomira	7 MM. 33 Mełyty
20 C.	Feliksa Sylwestra wyzn.	Sędzimir	8 **Michajła archan.**
21 P.	Ofiarowania NMP.	Sław	9 Onysifora mucz.
22 S	Cecylii panny męcz.	Wszemiła	10 Szesty apost.
Ew. u ś. Mat. w r. 24. O końcu świata i sądzie powszechnym.			
23 N.	**Ost. po Sw.** Klemensa pap	Miływój	11 **26 po S.** Myny m.
24 P.	Jana od Krzyża i Emilii	Dorosław	12 Joanna myłost.
25 W.	Katarzyny panny męcz.	Chwalimira	13 Joana Złotoust.
26 S.	Konrada bisk.	Lechosław	14 Fyłypa ap.
27 C.	Waleryjana bisk.	Tomir	15 Hurya i Samon m.
28 P.	Rufina i Mansweta bisk.	Gościsław	16 Maftea Jewan.
29 S.	Saturnina męcz.	Przemysl	17 Hryhorya jepis.
Ew. u ś. Łuk. w r. 21. O drugiem przyjściu Chrystusa na świat.			
30 N.	**1 Adw.** Andrzeja apost.	Ludosław	18 **26 po S.** Plat. i Rom.

LUNACYE.

☾ Ost. kw. d. 7 g. 7 m. 15 rano. Nów d. 14 g. 1 m. 58 rano.
☽ Pierw. kw. d. 20 g. 8 m. 15 wiecz. Pełnia d. 28 g. 10 m. 17 wiecz.

Dnie pogodne i ciepłe, 5 i 6 wiatr wielki, potem deszcze i śnieg, następnie pogoda, tylko niekiedy mgły, w końcu czas niepewny.

We wszystkich świętych ziemia skrzepła, całą zimę wróży ciepła;
A jeśli słotno, będzie o drzewo markotno.
Święty Marcin po wodzie, Boże Narodzenie po lodzie.
Gdy święty Marcin w śniegu przybieżał, będzie po pas całą zimę leżał.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
16 Kislew 1.

GRUDZIEŃ ma dni 31. NOEMWRIJ. December.

DNI	ŚWIĘTA RZYMSKIE	IMIONA SŁ.	ŚWIĘTA RUSKIE
1 P.	Eligiusza biskupa	Samosława	19 Awdja pror.
2 W.	Bibianny męcz.	Szulislaw	20 Prokta i Hrych.
3 S.	*Post.* Franciszka Ksawer.	Wiślimir	21 **Wchod. Bohor.**
4 C.	Barbary panny męcz.	Lubomiła	22 Fyłymona apost.
5 P.	*Post.* Sabby i Kryspiny	Spitosława	23 Amtyłohja jep.
6 S.	*Post.* Mikołaja bisk.	Jarogniew	24 Jekataryny mucz.
Ew. u ś. Mat. w r. 11. O poselstwie Jana Chrz. do P. Jezusa.			
7 N.	**2 Adw.** Ambrożego bisk.	Ludomysł	25 **27 po S.** Klementa
8 P.	**Niepok. Pocz. N. Maryi P.**	Boguwola	26 Atyppa prep.
9 W.	Leokadyi i Waleryi	Wyszosława	27 Jakowa mucz.
10 S.	*Post.* NMP. Loretańskiej	Radzisława	28 Stefana mucz.
11 C.	Damazego pap. i Pawła	Wojmir	29 Paramona mucz.
12 P.	*Post.* Aleksandra i Aleksego	Wolidar	30 Andrea apost.
13 S.	*Post.* Łucyi i Otolii p. m.	Władysława	1 **Dekemwrij.** Nauma
Ew. u ś. Jana w r. 1. O poselstwie żydów do Jana Chrzciciela.			
14 N.	**3 Adw.** Nikazego b. i Spiryd.	Sławifijor	2 **1 Adw.** Awwakuma
15 P.	Ireneusza męcz.	Wolimir	3 Sofonia pror.
16 W.	Euzubiusza bisk.	Zdosława	4 Warwary mucz.
17 S.	*Post. Such.* Łazarza bisk.	Zyrosław	5 Sawwy Oswia.
18 C.	Oczekiwania NMP. i Olimpii	Wszemir	6 **Nykołaja jepis.**
19 P.	*Post. Such.* Nemezyusza m.	Mścigniew	7 Amwrosyja jepis.
20 S.	*Post. Such.* Teofila męcz.	Bogumiła	8 Patapia prep.
Ew. u ś. Łuk. w r. 3. O przygotowaniu się na przyjście P. Jezusa.			
21 N.	**4 Adw.** Tomasza ap.	Tomisław bł.	9 **2 Ad. Zaczat P. Boh.**
22 P.	Zenona męcz.	Drogomir	10 Myny Jermoh m.
23 W.	Wiktoryi panny	Sławomira	11 Danyila słotp.
24 S.	*Wigilia.* Adama i Ewy	Godysława	12 Spyridona jepis.
25 C.	**Boże Narodzenie**	Grzmisława	13 Ewstratya jepis.
26 P.	**Szczepana 1 męczennika**	Wróciwój	14 Ftyrsa mucz.
27 S.	Jana apost. ewang.	Radomyśl	15 Jełewterya jepis.
Ew. u ś. Łuk. w r. 2. Szymon i Anna prorokują o P. Jez. w kościele.			
28 N.	**po Boż. Nar.** Młodzianków	Godzisław	16 **3 Adw.** Ahhea pror.
29 P.	Tomasza bisk. męcz.	Gosław bł.	17 Danyila pror.
30 W.	Dawida króla	Ludomił	18 Sewastyana m.
31 S.	Sylwestra papieża	Lassota	19 Wongyftya mucz.

LUNACYE.

☾ Ost. kw. d. 6 g. 9 m. 3 w. Nów d. 13 g. 0 m. 24 w.
☽ Pier. kw. d. 20 g. 0 m. 35 w. Pełnia d. 28 g. 5 m. 55 w.

Dnia 1 pogoda, następnie do 15 niepogody, wiatry i wielkie śniegi, od 16 do 20 mrozy, śniegi. Koniec miesiąca odwilż i śnieg z deszczem.

Gdy w Barbarę ostre mrozy, to na zimę gotuj wozy;
A gdy roztajanie, każ opatrzyć sanie.
Na świętego Tomasza, najlepsza w domu kasza.
Kiedy gody mróz poczyna, na Wielkanoc chlapanina.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.
10 Poświęcenie kościoła 25.
26 Tebeth 1.

Przypomnienia gospodarskie, przypowieści i przysłowia.

STYCZEŃ.

Jeśli masz sad, to człecze niezaniedbuj pory,
Mech i pleśń ostrem drewnem pooskrobuj z kory,
Opatrz pilnie czyli są gąsienic zawiązki,
Poobcinaj je skrzętnie, spal z niemi gałązki,
Pszczołom jadła dodawaj, na lisy rób sidła
A strzeż się, by ci pasza nie stęchła dla bydła.

Szkolne opłacić i Gazety prenumerować. Młócić zboże. Cielnym krowom i owcom kotnym, dawać pożywniejszą paszę zwilżając wodą. Przygotowywać i reperować narzędzia rolnicze, zaprzęgi, sprzęty i machiny. — Kręcić liny i sznury. Zwozić lód i pilnować piwnic. Drzewa spuszczać, siągi układać i drzewo budulcowe na miejsce, gdzie ma być wyrobione, zwozić. Zbierać szyszki sosnowe, świerkowe i modrzewiowe na nasienie. Duże drzewa przesadzać ale z ziemią, okręciwszy korzeń z ziemią słomą i powrósłami. Strzedz lasów od defraudacyi. Jeżeli ciepło, nie polować na zające, bo się parzą. Dawać jeleniom paszę z suchych liści, słomy jęczmiennej i siana; dzikom: owoce polne, żołądź, buczynę i obierzywa; zającom: siano i grochowiny. Łapać i strzelać: kuny, lisy, łasice, tchórze, wydry, żbiki, stare maciory sarn i stare łanie. Mnożą się: psy wielkie, wilki stare, rosomaki, dziki, żbiki, rysie, kuny i zające. Rodzą się: króliki (w domu chowane) i niedźwiedzie. Pszczoły zimujące tak w stebnikach, jak i na dworze strzedz należy: od zimna, zaduchu i złodzieja. Młode drzewka, jeżeli je myszy koło korzeni uszkodziły, trzeba oberznąć bardziej jak zwyczajnie. Koniom uszczuplić obroku, ale dołożyć skoro cięższa nastąpi robota.

Pan Bóg zsyła nam Rok Nowy,
Śniegi w polu, śniegi w lesie,
A lud wiedzie różne mowy,
Co też Nowy Rok przyniesie.
Rada pośród gospodarzy,
Czy się jakoś człowiek skrzepi,
Czy też w polu Bóg podarzy,
I na świecie będzie lepiej.
Po cóż troski i kłopoty,
Gdyś nad nami wielki Boże!
Dalej żwawo do roboty,
Człek zaorze, Bóg pomoże.

PRZYSŁOWIE (o leniwym).

— I coż Macieju, nie obieracie to gąsienic z drzew? — A po co, kiedy je zimno wymrozi. — Oj nie wymrozić, nie, a na wiosnę jak się rzucą, to wszystko objedzą. — Ha, toć objedzą. — A nie szkoda to wam owocu? — Ha szkoda, ale cóż robić kiedy zimno, to mi się z chałupy wyjść nie chce. — Pomnijcie sobie, że:

Kto nie dojrzy okiem, ten dołoży workiem.

LUTY. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Obsypuj drzewa śniegiem, dobrze będą rodzić,
Opatrz płoty, gdzie dziura, trzeba ją zagrodzić.
Gdy masz drzewa przesadzać, pokop w lutym doły,
Posilaj zdrową karmą konie, krowy, woły;
Wywoź gnój a strzeż, by go wody nie spłukały,
I gotuj pługi w pole, gdy śniegi stopniały.

Kończyć młockę, przyrządzanie narzędzi rolniczych, wysełkę transportów i zwózkę drzewa. Poprawiać szluzy i mosty. Robić koło lnu i konopi. Obrachować ile jest paszy, a jeżeli nie wystarcza, dokupić. Przyuczać młode woły i konie do pociągowéj roboty. Dać lepszy pokarm ogierom i buchajom; poiło cielnym krowom i nie zapominać o cielętach. Przygotować inspekta. Kończyć spuszczanie drzewa; a zacząć ku końcowi miesiąca, gdy ciepléj, rznąć deski i bale, oraz łupać dranice, szkudły i podkładki pod dachówkę. Kończyć zbiór szyszek sosnowych, świérkowych i modrzewiowych a zbierać nasienie jesionów, klonów i grabów. Jeżeli nie ma śniegu, niszczyć owady lasom szkodliwe, jak np. takie: prządka-mniszka, sosnowiec, prządkasówka i słowik-sosnowiec. Przypuszczać małe psy. Jeżeli zima trwa, dawać zwierzynie paszę. Zaprzestać polowania. W Lutym można karmić pszczoły tylko w najgwałtowniejszéj potrzebie i to nie inaczéj jak czystą potoką i plastrami. Karmione roje zimą zwykle się zaperzają i rzadko kiedy opłacą zachód około nich podjęty. Od Matki Boskiéj Gromnicznéj niepowinny owce wcale już na oziminę wychodzić. Tuczenie świń na domową potrzebę, powinno w tym miesiącu całkiem się skończyć.

Idzie Luty, obuj buty,
Na zapusty, taniec suty,
A w karczmisku rżnie muzyka,
Jeden krzyka, drugi łyka,
A i w mieście bez spoczynku,
Jaki taki pije w szynku.

Oj narodzie, mój narodzie,
Upamiętaj się w zapusty,
Bo takiemu głód dobodzie,
Co grosz puszcza w czwartek tłusty.
Co masz stracić trzymaj w schowku,
Bo daleko do przednowku.

PRZYSŁOWIE (o hulakach).

— A gdzie to chłopcy? — Na hulaczkę do karczmy. — A któż został przy koniach? — Kobyły i źrebięta. — A jak je wyprowadzi złodziej? — E, zkądby się tam wziął. — I wolno wam to tak odchodzić stajnie? — Ba, pana nie ma, ekonom w mieście, pisarz śpi a karbowy w karczmie. — Ej chłopcy, zobaczycie, że wam ta hulanka wyjdzie bokiem, bo nie darmo mówią starzy:

Kto za młodu hula, skacze,
Ten na starość za to płacze.

MARZEC. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Dla gospodarzy w marcu jest roboty wiele:
Sadź marchew, rzepę, burak, kapustę, karpiele,
Groch siej i jęczmiony, razem z koniczyną.
Nie paś bydła po łąkach, bo ci siana zginą.
Oczyść ule i ustaw pięknie na ogrodzie,
A nie zbędzie ci bracie na wosku i miodzie.

Zaczynać orkę pod jarzynę. Wozić nawóz pod kartofle, konopie, len, warzywo i wykę. Robić przewąsła. Przebierać kartofle do sadzenia. Przesypywać zboże w spichrzu. Oczyszczać łąki i rowy. Urządzać inspekta. Bielić płótno. Narządzać dachy, groble i mosty. Zasypywać wyboje w drogach żwirem, gliną, piaskiem lub cegłą tłuczoną. Grodzić płoty. Karmić pszczoły w słabych ulach. W dniu 29 Marca w wielu miejscach przybycie bocianów i dzień Zwiastowania Najświętszéj Maryi Panny ogólnie jest przyjęty do wystawienia pszczół na toczek. Rznąć bale i deski i układać je w stosy. Rozpocząć palenie węgla dla kowali. Karczować pnie sosnowe na smołę. Zakładać zagajenia i nowe szkółki ogrodnicze. Około zagajeń rowy pokopać. Zagajać piaski lotne sośniną w gałązkach. Gdy ciepło sadzić sosnę i brzezinę. Młode psy od zimna ochraniać. Zaprzestać zupełnie polować. Lizawki dla płowego zwierza urządzić. Mnożą się: króliki, zające, wiewiórki, kuny, tchórze i jeże. Rodzą się: psy duże, wilki, bobry, zające, kuny domowe, dzikie króliki i kozy skalne. Tarło: jelców i szczupaków. Gazety na przyszły kwartał zaprenumerować.

Już się dzionek równa z nocą,
Hej do pracy z całą mocą,
Skoro słonko jasno świeci,
Spiesz z robotą bo czas leci.
A na świętych Męczenników,
Hej gosposiu do kurników.

Posadź gęsi i kokosze,
Bo z téj sadźby będą grosze.
A zaglądaj do karmnika,
Niech się tuczą wieprze, świnki,
Każdy w święta łaknie szynki,
A grosz płynie do grosika.

PRZYSŁOWIE (o niewstrzemięźliwym).

— Hej hej — jużci tego postu nie długo, przyjdą święta, lepsze czasy, będą szynki i kiełbasy. — A cóż was tak moja Onufrowa do tego jadła ciągnie, albo to na żołądku świat stoi? — Ba, cóżby życie wartało bez dobrego jadła i napitku, ja to lubię, a i mój bez kieliszka i kiełbasy obejść się nie może. — Oj to źle robicie, bo stare przysłowie powiada:

Ci co gorzałkę pijają i smaczne kąski zjadają,
Nie zbiorą nigdy pieniędzy, i zawsze będą śród nędzy.

*

KWIECIEŃ, PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

W sadzie drzewka szczepić a przesadzać młode,
I robactwo tępić, co nam robi szkodę,
Kończyć siew zbóż jarych i ziemniaki sadzić,
Z rozsadą pokończyć, o konopiach rądzić.
By na drzewa nie szły mrówki i robaki,
W sadzie mazią w około poobciągaj pniaki.

Wywozić resztki nawozu pod jarzynę. Oczyszczać łąki i izby gospodarskie. Orka i bronowanie pod jarzyny. Bronowanie lub walcowanie oziminy. Siać: owies, len, konopie, groch, koniczynę, szpinak, marchew, pasternak, buraki itd.; sadzić kartofle. Robić na polu bruzdy i spuszczać wodę z gruntu. Bydło wypuścić na paszę. W dniu pogodnym podskubują się gęsi po raz pierwszy Trzebić byczki, barany i ogierki. Bielić płótno. Zakładać zagajenia. Sadzić drzewa liściowe i iglaste. Pilnować aby nie obdzierano kory z lip i wiązów. Spuszczać dęby na wyrabianie kory przeznaczone. Wycinać wierzbinę na koszykarskie roboty. Zaraz po odlocie wiosennych pszczół, pszczolarz wziąść się powinien do oczyszczenia mieszkań wszystkich pniów, do czuwania nad powiększeniem ich siły, do zakarmiania sytą korzenną wszystkich rodzin pszczolnych, do rewizyi wiosennéj i do naprawy pniów defektowych. Niszczyć owady lasom szkodliwe jak: słonik, sosnowiec, skórnik-drukarz, prządka-mniszka, prządka sosnowiec i chrząszcz pospolity. Spuszczać klacze i krowy. Rodzą się: wilki, koty dzikie, króliki, dzikie świnie, łaszcze, psy, kuny leśne, tchórze i wiewiórki. Trą się: jelec, świnka, jaź, rap, płoć, wyrozub, kleń, owsianka, szczupak, śliz, kóska, okuń, jazgarz, minog, lipień i stynka.

Kwiecień plecień zwą na świecie,
Bo pogody z deszczem plecie,
I najczęściej w nim się splata,
Trochę zimy, trochę lata.
Już skowronek w górze śpiewa,
I dla bydła trawka rośnie.

Popękały przecież drzewa,
A w tej wiośnie tak radośnie
Aż się serce w niebo zrywa,
Ale pracuj człecze szczerze,
Jak zasiejesz tak urośnie,
Kto pracuje ten i zbierze.

PRZYSŁOWIE (o takich co lubią pożyczać).

— Kumotrze, pożyczcie mi dwa reńskie. — Nie mam na pożyczkę ani centa. — A przecieżeście wczoraj wieprzka sprzedali. — Sprzedałem ci, ale nie dam. — A przez coście tacy nieużyci? — Bo was kocham. — A nie chcecie poratować w potrzebie? — Oj nie chcę, bo jakbym wam pożyczył, tobyście mię potem unikali, żebym wam o oddanie nie mówił. Wiecie przecież o przysłowiu:

Nie pożyczaj, bo zły zwyczaj,
Nie oddają, jeszcze łają.

MAJ. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

W maju roboty polne w największym natłoku,
Wstawaj do pracy przed świtem, a kładź się o zmroku.
Pleć trzeba na zagonach, okopać ziemniaki,
Podlewać drzéwka w sadzie, rozsady i krzaki.
Owsem nieco przy sianie pożywiać źrebięta,
Strzedz od deszczu indyki, a karmić kaczęta.

Skończyć siéw zbóż jarych, roślin olejnych, kartofli, buraków, esparcety, i lucerny. Pierwsza orka ugoru. Pielenie wczesnych buraków. W ogrodach sadzić kapustę, sałatę, ogórki i inną ogrodowiznę, a także rozsadę tytoniu. Przesypać zboże w spichrzach. Poprawiać stogi siana. Bielić płótno. Kończyć darcie kory. Wyrabiać dranice, szkudły, podkładki. Drzéć łuby na pudła, sita i przetaki z drzewa jodłowego, sosnowego, świérkowego lub wierzbowego. Kończyć siew sosny. Zbierać nasienie wiązu. Niszczyć owady lasom szkodliwe. Kończyć kopanie rowów. Rojenie pszczół następuje pod koniec Maja i trwa przez Czerwiec. Jest to tak ważna chwila w gospodarstwie pszczołarskiem, że pasiecznik powinien przez cały czas rójki dniem i nocą nie gdzieindziéj się znajdować jak w pasiece; przed rójką należy się zaopatrzyć w dostateczną ilość naczyń i narzędzi do rójki potrzebnych jako to: koszyków, obwiązek, transportówek, szufladek wypędowych, dobrze oczyszczonych ulów i worów z początkami i suszem. Parzą się: klacze, jeże, króliki, wiewiórki i zające. Rodzą się: rysie, wydry, zające, króliki, wiewiórki i jelonki. Trą się: płoć, wyrozub, kleń, zręka, leszcz certa, krąp, owsianka, szweja, strzewla, różanka, kiełb, piskorz, okoń, jazgarz, sandacz, i jesiotr.

Maj Boży na świecie,
A na łące kwiecie.
Pszczółka póki chłodek
Zbiera na nich miodek.
Gosposia len sieje,
A jak go uprzędzie,
Płótno z niego będzie,
I dziatwę odzieje.
A na polu tak ładnie,
Ziemia gdyby raj,
Jeśli deszczyk spadnie,
Wzrośnie żytko w gaj.

PRZYSŁOWIE (o nieużytym).

— Stanisławie, pożyczcie mi pługa. — Kiedy mi potrzebny. — Przecież nim nie orzecie, tylko nowym. — A jak mi się nowy popsuje, czemże będę orał? — Co wam się ma zepsuć, a jak się zepsuje, to wam kowala zapłacę. — Kiedy po niedzieli wyjadę obydwoma. — Ale w ten tydzień jednym orzecie. — Cóż z tego? i tak wam pożyczyć nie mogę bo mi potrzebny. — Oj człowiecze, robicie tak jak mówi przysłowie:

Leży pies na sianie i sam go nie je
I krowie go nie da.

CZERWIEC. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Warz tytoń, liście bzowe, pomieszaj z mydliny,
Na robactwo w kapuście to sposób jedyny.
Ogórki poprzesadzaj, okopuj warzywa,
Siecz siano, koniczynę, bo święty Jan wzywa.
Słomą młodziutkie drzewka zasłaniaj od spieki,
I obcinaj z nich wilki, a pilnuj pasieki.

Kończyć siew gryki, lnu i koniczyny. Siać rzepę i ogrodowizny. Pleć len, pszenicę i ogrody. Okopywać buraki i kartofle. Orać ugor i wywozić mierzwę. Zacząć kośbę łąk, koniczyny i wyki. Myć i strzydz owce. Pilnować wczesnych rojów pszczół; w sam czas rójki przypada jeszcze czynność odnawiania gniazda w ulach, w których robota służyła pszczołom nieprzerwanie przez lat 4 do 6 i tak nareszcie zgrubiała, zczerniała i ztwardła, że już daléj użyteczną dla nich być nie może. Kapłonić koguty. Sporządzać klepiska. Drzewa uschłe wycinać. Pieńki karczować i przerzedzać gęste zarosty. Grzyby i jagody zbierać. Nasienie brzostu i wiązu zbierać i wysiewać, a także topoli białéj, włoskiéj i osiki. O niszczeniu owadów nie zapominać. Baczyć, by pastuchy zagajeń nie niszczyli. Psy gończe wprawiać do pola i wyszukiwać, w których norach są lisy. Parzą się: niedźwiedzie i zające. Rodzą się: zające, daniele, króliki, jelenie i sarny. Trą się: karp, krąp, karaś, lin, kiełb, sum, ciernik i jesiotr. Gazety na przyszły kwartał zaprenumerować.

Święty Jan znać daje,
Że przekwitły kłosy,
I siano dostaje,
Hej chłopcy do kosy!
Na łąki o świcie,
Nim deszczyk postraszy,

By przy świętym Wicie,
Uzbierać dość paszy.
Czerwone wisienki,
Zdobią już ogrody,
Hej dzbanek do ręki,
Dalej na jagody.

PRZYSŁOWIE (o śpiochu).

— A wstańże Stachu, bo już słonko wysoko, a ty jeszcze spisz. — Dajcie mi pokój matusiu, małom się wczoraj naźgał, aż mi w krzyże wlazło. — Oj nie robota ale próżniactwo wlazło ci w krzyże. — Nie przewodźcie nademną bo i tak nie wstanę — Bójże się Pana Boga Stachu, ano na deszcz się zbiera, a siano w polu. — Niechtam i leje, a ja i tak nie wstanę. — To śpijże próżniaku, nic nie masz i niczego się niedorobisz skoro niechcesz na to pamiętać, że:

Kto rano wstaje,
Temu Pan Bóg daje.

LIPIEC. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Gdy słońce w żniwnym czasie zanadto dogrzewa,
Oczyszczaj od robactwa i zgnilizny drzewa,
Na kapustę syp wapno z popiołem i sadzą,
Posiać rzepę dla bydła, wykę kosić radzą.
Warz tytoń i tą wodą bydełko wycieraj,
Konie pław, źróbki odsadź, a pszczoły podbieraj.

Kosić łąkę i koniczynę. Oborywać okopowe. Rozpocząć żniwo żyta, a przy końcu miesiąca i pszenicy. Przygotowywać rolę pod oziminę. Bydło chronić od skwarów i poić świeżą wodą. Sprzedać braki. Pleć ogrody i szkółki ogrodowe i leśne. Wybierać ogórki i niszczyć owady na roślinach kapuścianych. W czasie suszy polewać drzewa. Zbierają się wiśnie i inne dojrzałe owoce. Wytępiać mrówki i osy. Teraz jest czas do okulizowania i do obrzynania niepotrzebnych gałęzi. Wyrywać len. Powrósła robić coprędzéj. Wypróżniają się stodoły i naprawiają dachy. Zaopatrzyć się powinien gospodarz w zapas napoju dla żeńców. W plantacyach tytuniu obłamywać boczne odrostki. Osłaniać ule i barcie od słońca w czasie południa. Późnéj rójki pszczół nie dopuszczać. Podbierać lipiec. Wycinać drzewo uschłe lub w zaroślach gęsto stojące. Sążnie przeliczyć i ponumerować. Kończyć wykarczunek i wywózkę drzewa do rzék lub składów. Torfu kopanie w tym miesiącu kończyć się powinno, późniéj albowiem nie wysechłby. Parzą się: zające. Trze się: lin.

Pożółkło już pięknie zboże,
Na żniwiarzy o sierp woła,
Pan Bóg w pracy dopomoże,
Będzie pełna wnet stodoła.
W polu słychać od świtania,
Ode żniwa śpiew ochoczy,

Południowy dzwon podzwania,
Wnet i wieczór, już się mroczy.
Matką stawiaj nam wieczerzę,
Hej do jadła starzy, młodzi,
Kto pracował z wiosną szczerze,
Temu rola bujnie rodzi.

PRZYSŁOWIE (o marnotrawniku).

— A gdzież wy jedziecie z tem zbożem? — Do miasta sprzedać. — Nie możecie to zaczekać aż podrożeje? — Ej nie mogę, bo mi pieniędzy trzeba. — A przecież w tamten tydzień sprzedaliście wszystek owoc z sadu za dobre pieniądze. — Już ich nie ma. — Cożeście kupili? — A nic, alem stracił na weselu Maćkowem, a teraz mi znowu potrzeba, bo Franek chrzci syna i prosił mię za kumotra. — Oj sąsiedzie i nieżal wam też tak marnie puszczać grosza? — Ej co tam o grosz, nie dbam o niego, bylem się ubawił. — A nie wiecie to, że mówią starzy:

Kto o grosz nie dba, Ten szeląga nie wart.

SIERPIEŃ. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Weź nasienie warzywne zebrane w ogrodzie,
Odsiej z kurzu, syp w worki i zachowaj w chłodzie.
Szkółki drzewne zakładaj, w dawniejszych gub chwasty,
Zbieraj na zimę grzyby, przybędzie omasty.
Kapustom zda kopaczka, koniczynie kosa,
Owce gnaj na ściernisko, gdy już oschnie rosa.

Siać rzepak zimowy, pszenicę i żyto. Kończyć zbiór ozimin i żąć jarzyny. Rwać len, suszyć, obijać siemię, słać lub moczyć. Zacząć kopanie buraków. Bydło wypuścić na ściernisko. W ogrodach zbierać nasiona. Owady w lasach niszczyć ciągle. Zbierać i wysiewać nasienię brzozy. Te zagony, na które mają być siane nasionka drzew na jesieni, trzeba regulować czyli dokonać regulówkę. Pszczoły nie robią w tym miesiącu pasiecznikowi żadnego zatrudnienia, oprócz gdzieniegdzie dokonywanego podebrania miodu. W okolicach gdzie wiele tatarki sieją i licznie wrzos rośnie, zbierają pszczoły miód jeszcze, lecz im się to nie na wiele przyda, gdyż z powodu, że rośliny teraz nie wydają pyłku kwiatowego, nie mają przeto czém pozasklepiać pszczoły komórek w plastrach. Przygotowywać na zimę: masło, sér, jaja, ogórki, grzyby i powidła. Z dniem św. Bartłomieja rozpocząć można polowanie. Drugi pokos koniczyny przy końcu miesiąca zrobić można.

Pokończone z Bogiem żniwa,
Pełniuteńkie znów stodoły,
Lecz gospodarz nie spoczywa,
I do orki stroi woły.
Na orzechy dziatwo z wioski,
A i kwiatów narwać wiele,

Wniebowzięcie Matki Boskiej,
Będziem święcić wonne ziele.
Był urodzaj Bogu dzięka,
Teraz tylko prosić trzeba,
By Najświętsza nam Panienka,
Wyprosiła za rok chleba.

PRZYSŁOWIE (o niepilnym w służbie Bożej).

— Idziecie Piotrze do kościoła? — Ej niepójdę bo spieka, strasznie mi gorąco. — Ależ to niedziela, toż trzeba Panu Bogu służyć. — Zmówię pacierz w domu. — Na to jest kościół, żeby się w nim modlić. — Alboć to wszędzie nie ma Pana Boga. — Oj Piotrze, Piotrze, ani tamtej niedzieli nie byliście na mszy świętej, ani tej nie idziecie Panu Bogu podziękować. — O ba, mam za co, kiedy mi piorun spalił stodołę. — Dobrze wam zrobił, bo też starzy ludzie powiadają:

Jak Kuba Bogu,
Tak Bóg Kubie.

WRZESIEŃ PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Zbieraj i susz owoce, w zimie się przydadzą.
Drzewa podlej gnojówką, smaruj wapnem z sadzą,
Ponawoź grzędy gnojem, kop rowy przy domie,
Zimowe gruszki, jabłka, rozścielaj na stronie.
Wybierz, wypłucz i wysusz z nasienia ogórki,
Świnie karmij żołędzią, wybierz na chów kurki.

Żniwo wszelkiemi siłami kończyć. Zwozić buraki i kopać kartofle. Siać żyto i pszenicę. Młócić zboże na siew i na sprzedaż. Zacząć podorywać pod przyszłoroczne zasiewy. Porobić przegony dla ścieku wody z ozimin. Oczyszczać łąki. Moczyć len i konopie. Wywozić mierzwę pod przyszłoroczną jarzynę. Bydło rogate na opas przeznaczone, powinno dostać najlepsze pastwisko, a do tego na noc i na południe powinno dostawać świeżą koniczynę, liście kapuściane, burakowe i brukwiane. Sprzątać ogrodowiznę, ścinać kapustę, zbierać nasiona, przygotowywać kadzie na warzywo. Odkarmiać świnie. Pomyśleć o śpiżarni. W tym miesiącu kończą pszczoły zbiór miodu i wosku. Na tydzień przed końcem pożytku, trzeba wszystkie nagłówki pozdejmować z ulów. Dokładanie przystawek do kłodowych leżaków, będące niejako ich przedłużeniem, jest nieraz skuteczne. Zbierać i suszyć owoce. Wyznaczyć drzewo na budowle i porządki gospodarskie. Zbierać i wysadzać żołądź. Zbierać nasiona drzew. Drzewa iglaste i wierzby na piaskach nadrzecznych sadzić. Wyschłe drzewa nad drogami dosadzać. Szkółki przed zimą z chwastów oczyścić. Orzechy zbierać i owady niszczyć. Polować na borsuki. Pasterzy i owczarzy do lasów nie wpuszczać. Parzą się stare jelenie. Trą się: łosoś i troć.

Święty Idzi wiedzie Wrzesień,
Święty Michał już za pasem.
Wnet nadejdzie dżdżysta jesień,
Pożegnaj się z pięknym czasem.
Ziemniak tylko i kapusty,
Zielonością zdobi pole,

A gospodarz orze rolę,
I rozwozi nawóz tłusty.
Dziś wszystkiego jest dostatek,
Aż z radości serca rosną,
Lecz w użyciu trzymaj statek.
By nie brakło chleba z wiosną.

PRZYSŁOWIE (o niezgodzie).

— I zmarniało całe gospodarstwo. — Oj zmarniałoć, zmarniałoć. — O przez Pana Boga, i toć mieliście i gruntu wiele i czeladzi nie mało. grosz w kalecie i przez cóż tak zmarnieliście? — Ha, póki bracia byli w zgodzie wszystkiemu Bóg błogosławił, ale jak się tatuś wzięli swarzyć ze stryjkiem, tak całe gospodarstwo poszło na nic. — A więc zginęliście przez niezgodę? — Ha, przez niezgodę. — Mocny Boże, toć to dawne przysłowie mówi:

Przez niezgodę, Tracą ludzie swobodę.

PAŹDZIERNIK. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Zgarnij liście uschnięte i syp do gnojówki.
Opatrz stajnią dla konia, oborę dla krówki.
Kończ z sianem oziminy, dopóki pogody.
A gdy zbierzesz jarzynę, znawoź, skop ogrody.
Pszczoły oczyść i dodaj na zimę żywności,
I drób karm, byś wziął pieniądz za niego nie kości.

Spuszczać wodę na polach stojącą. Siać koniczynę w oziminie. Młócić i wiać zboże. Robota koło lnu. Kopać rowy, fundamenty, stawy, sadzawki i studnie. Reperacya mieszkań. W początkach tego miesiąca najpóźniej przystępuje się do rewizyi pasieki, śledząc za stanem ula każdego, czyli raczej roju w nim zamieszkałego i przeznaczając na nasienniki te tylko roje, które są wybornemi pod każdym względem; resztę zaś na wybicie lub na przełomki poświęcając. Odbywa się podrzyn miodu jesienny. Na końcu tego miesiąca da się już drzewo owocowe przesadzać, w szkółce trzeba zagony skopać, gdzie mają być płonki sadzone, pestki i jąderka siane. W kuchennym ogrodzie sieje się w tym miesiącu: szpinak zimowy i zimowa szałwia. Podczas pogody zbiera się chmiel, skoro zacznie nasienie znajdujące się między listkami żółknąć. Obwiązywać barcie słomą. Rozpocząć poręby. Zagajenia zasadzać. Siać: żołądź, brukiew, nasienie grabu, kasztana dzikiego, klonu, brzozy, lipy, głogu, trzmielu, kaliny i ostrokrzewu. Pilnować, żeby liści nie wygrabiano. Owady niszczyć. Polowanie na dziki i niedźwiedzie. Parzą się: jelenie i daniele. Trą się: łosoś i pstrąg. Sprzęt ostatnich plonów kończy się w tym miesiącu, roztropność każe zrobić plan, aby różne gatunki inwentarza przezimować.

Chłód nie na żart już bierze,
Nie poradzi na to.
Ze lnu lecą paździerze,
Znać że babskie lato.
Odbiegły jaskółeczki,
Przepiórki, bociany;

Różańcowej Mateczki
Miesiąc poświęcany.
Żółknie w polu wciąż trawa,
Dla bydełka chudo,
Nie wesołać to sprawa,
Idzie Szymon z Judą.

PRZYSŁOWIE (o fałszywych przyjaciołach).

— Coście tak posmutnieli Bartku? — A jakżem nie miał posmutnieć, kiedym obleciał całą wieś, a nikt mi pięciu reńskich dać nie chce. — A przecież mieliście tylu przyjaciół? — Ba, dopókim ich miał za co poić, to mi każdy chciał duszę oddać, a jak brakło grosza to i grajcara nie dadzą. — Ha, mój Bartłomieju, trzeba umieć wybierać przyjaciół prawdziwych, ale nie takich co was kochają za szklankę piwa lub kieliszek wódki. Bo to:

Jak ci szczęście płuży, stu przyjaciół służy,
A jak szczęścia nie ma, ledwie jeden dotrzyma.

LISTOPAD. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Skończyłeś bracie w polu, chronisz się od mrozów,
Opatrz więc swe naczynie, koło pługów, wozów,
Wedle bron i zaprzęgu; gdy masz czasu więcej,
Cierniskiem obłóż drzewa strzegąc od zajęcy,
A dziateczki do szkoły wciąż posyłaj ładnie,
Co zdobędą do głowy, to im nikt nie skradnie.

Wysyłać transporty zboża, wełny, lnu itp. Młocka zboża. Trzeć, trzepać i czesać włókno. Można jeszcze na początku tego miesiąca siać jąderka i pestki drzewa owocowego, przesadzać w szkółce płonki; wypada teraz obwiązywać drzewka w tym roku uszlachetnione. Zwozić siano z łąk. Jeźli lód, to robić przeręble. Drzewo opałowe wyrabiać. Owoce zachowane potrzeba przebierać; galarepę, selery i pory do sklepów znosić. Wyrabiać drzewo budowlane. Sadzić drzewka w zagajeniach. Zbierać nasiona olchy, świerku, sosny, jesionu i grabu. Najdaléj w początku tego miesiąca trzeba się wziąść do zaopatrzenia ulów na zimę, zwykle w pierwszych dniach tego miesiąca chowa się pasieka do stebnika. Kupić Kalendarz Polski Illustrowany na rok 1879. Wysiewać żołądź, bukiew i nasienie brzozy. Rowy kopać. Zimowanie inwentarzy już się z początkiem tego miesiąca zaczęło; wypada teraz te ogrodowizny najprzód paść, które najbardziej zepsuciu są podległe, a mianowicie: buraki, rzepę, brukiew i marchew pastewną. Drogi leśne poprawiać. Wywozić drzewo do składów. Owady niszczyć. Łowić i strzelać: kuny, lisy, tchórze, wydry, dziki, zające i sarny. Parzą się: borsuki, dzikie świnie i sarny. Rodzą się króliki.

Smutne dzionki w listopadzie,
Już nie płynie woda strugą,
Słońce do snu w czas się kładzie,
I wysypia sobie długo.
Bielusieńkie już zagony,
Gałązeczki szronem płaczą,
A łakome głodne wrony,
Na wierzchołkach drzewin kraczą.
Ziemia sobie odpoczywa,
Jak gospodarz przy kominie,
Lecz myśliwca teraz żniwa,
Jemu radość, strach zwierzynie.

PRZYSŁOWIE (o próżniaku).

— Walek idź do stodoły młócić. — Kiej zimno tatusiu. — To weź drzewo i strugaj kołki do brony. — Kiej okaleczyłem sobie palec, to nie mogę. — A to idź do sadu i suchym jałowcem poobkładaj drzewa, by ich zające nie ogryzały. — Kiedybym się pokłuł w ręce. — No to weź książkę i przeczytaj nam co. — Kiedy mnie oczy bolą. — Oj próżniaku, próżniaku, a nie wiesz to o tem, że:

Początek próżniacki, Koniec łajdacki.

GRUDZIEŃ. PRZYPOMNIENIA GOSPODARSKIE.

Trzymaj pszczółki twe ciepło, dodawaj im strawy,
Przewietrzaj bydło, aby dobytek był żwawy,
Każ okuć ostro konie, ażeby w przygodzie
Nóg sobie nie łamały na tym twardym lodzie.
O godach niech pomyśli gosposia kochana,
A ty znów o czeladzi, bo wkrótce Szczepana.

Młocka zboża, a w tęgie mrozy młócić koniczynę, która wówczas najlepiéj z nasienników wychodzi. Wziąść się do transportowania zboża, mąki, lnu, konopi, drzewa itp. Zwozić siano ze stogów. Dawać bydłu ciepłe poiło kto nie ma brahy i soli, a owcom chociaż sól, która zresztą zawsze w owczarni znajdować się winna. Zamykać rachunki i obliczać się z czeladzią. Rąbać drzewo w lasach. Większa część pasieczników kraju naszego, zatyka oczko w ulach na zimę. Doświadczenie jednak najświatlejszych naszych pszczolarzy: Lubienieckiego i Dolinowskiego, zwyczaj ten za naganny uznaje. W szkółkach owoców trzeba jeżeli mrozu nie ma, kończyć dawniéj zaczęte roboty. Przeręble w stawach trzeba często odnawiać. Karcze na łuczywo sprzedawać. Zbierać szyszki sosnowe i świerkowe, oraz nasienie olszowe. Owady lasom szkodliwe niszczyć. Polowanie na drapieżne zwierzęta i koty. Parzą się: dzikie świnie i sarny. Rodzą się króliki. Trą się: sieja, sielewa i miętus. Gazety na przyszły kwartał zaprenumerować.

Koniec roku miły człecze,
Przy tym końcu pomnij na to,
Że i życie tak ucieczе,
Jak uciekła wiosna, lato.
Boć to wiosna to wiek młody,
Co się zwolna w lato mieni,

A dojrzały, to w jesieni,
Starość znowu w zimie lody.
Więc gdy smutno w téj podróży,
Niech ci ta myśl śmierć osłodzi,
Narodzenie Boże wróży,
Że się człowiek znów odrodzi.

PRZYSŁOWIE (o pracowitym).

— Co wy też Kazimierzu zawsze źgacie i źgacie wedle tego gospodarstwa, toć to zima, odpocząć trzeba. — Hej kumotrze, albo to brzuch odpoczywa, trzeba mu jadło szykować. — No, brzuch jak brzuch, alеć przecie wszystko spoczywa, toż i drzewa śpią i zboże leży w ziemi i ano wody stanęły. — Po wierzchu kumotrze, po wierzchu, ale wewnątrz zawsze się tam praca odbywa, powinniście wiedzieć o tem, że:

Kto się pracy nie leni,
Temu rola się pleni.

Dwanaście błogosławionych i świętych niewiast polskich.

Błogosławiona Dorota.

Dorota, od miejsca urodzenia zwana Pruską, była rzadkim w krajach północnych przykładem pełnej seraficznych uniesień pobożności, która w stronach południowych nader często skłaniała pustelników do mieszkania w grotach Tebaidy lub Symeona do stania przez lat kilkadziesiąt na słupie. Urodziła się około połowy XIV w. we wsi Montawie na Żuławie Wielkiej pod Gdańskiem, w owczesnem

biskupstwie pomezańskiém, z Wilhelma i Agaty Szwarców ludzi pobożnych i w stanie wieśniaczym dostatnich. Zaledwie przyszedłszy do używania rozumu, za przykładem rodzicielskim rada się oddawała postom, niespaniu, modlitwie dziennéj i nocnéj, a częstemu odwiedzaniu kościoła. Przeciwnie, brzydziła się zabawami i tańcami. W okazywaniu téż miłosierdzia nad ubogimi, wszystkim domowym i obcym była przykładem i powodem świątobliwosci. Mając lat siedm, gdy ukropem srodze się oparzyła i długo chorowała, nabrała osobliwéj skłonności do rozpamiętywania męki Zbawiciela, naśladowania go w boleściach, oraz pogardy rzeczy doczesnych i samego nawet życia ziemskiego dla dostąpienia chwały wiecznéj. Tém uczuciem powodowana, sama sobie zadawała ozliczne cierpienia; raniła ciało, twarz i ręce zostawiając nietknięte, ażeby ludzie o tém nie wiedzieli i nie mniemali, że czyni tak dla próżnéj chluby ludzkiéj. W siedemnastym oku życia wydana zamąż za gospodarza zamożnego i podeszłego w leciech, ale nie gorliwego o cześć bożą, a pochopnego do zabaw, wiele znosić od niego musiała. Kronika téj życia powiada, że podeszwy sobie u nóg rzezała, iżby nie chodzić na hałaśliwe schadzki i biesiady. Pan Bóg jéj wreszcie dozwolił nakłonić męża do zaprzestania dawnego sposobu życia, a obrania czystości i dobrowolnego ubóztwa. Sprzedawszy swoje majętności, rozdali ubogim, a sami się na pielgrzymkę do miejsc świętych puścili, ponosząc uciążliwe niewczasy i prześladowania od zbójców, których pod ową porę na wszystkich drogach było pełno. Po powrocie z mężem w rodzinne strony, Dorota znowu już sama jedna puściła się za jego wolą do Rzymu; kiedy z powrotem przyszła, już nie znalazła go przy życiu. Naówczas, jak powiada autor jéj żywota, „otrzymała od Oblubieńca swego, jako druga Katarzyna Seneńska, serce nowe, wielce ogniste, włożone na miejsce wyjętego pierwszego, z przedziwną odmianą do większéj doskonałości i służby Pańskiéj, z którego affektu często

w zachwyceniu bywała.“ Tak ciągle wzrastając w żarliwości, poszła do Kwidzyna, gdzie był kościół katedralny pomezański, i prosiła u biskupa i kapituły, aby ją zamurowano przy kościele. Po długich i usilnych prośbach, uzyskała wreszcie ich skutek: została zamurowana w słupie, w którym jedno okienko zwrócone było ku wielkiemu ołtarzowi, aby mszy świętej słuchać mogła i Najświętszy Sakrament przyjmować, drugie było zwrócone ku niebu, a trzecie na cmentarz, kędy wieczorem pokarm jéj podawano. Stało się to dnia 2 maja 1393 r. Żyła tam na modlitwie i wśród pociech niebieskich przez miesięcy blizko czternaście; zmarła w oktawę Bożego Ciała 1394 r. Ciało jéj w zamurowaniu znaleziono ubrane do pogrzebu, i Jan biskup pomezański w assystencyi duchowieństwa złożył je między zwłokami biskupów w katedrze. Cuda doznawane przy grobie téj wieśniaczki, skłoniły do przygotowania procesu kanonizacyi; lecz gdy biskup pomezański Pellons od wiary odstąpił, a katedra w Kwidzynie dostała się dyssydentom, pisma tyczące się kanonizacyi zniszczono i zamiar pobożny nie doczekał spełnienia.

Święta Jadwiga.

Święta Jadwiga z książęcego rodu jako jedna z czterech córek, najwięcej ukochanej przez ojca Bertolda III, księcia Morawy i margrabi badeńskiego, z matki zaś Agnieszki córki Karola Wielkiego. Jedna z sióstr Jadwigi wydana zamąż za Filipa króla francuzkiego, druga za Jędrzeja króla węgierskiego, która urodziła ową wielką i świętą błogosławioną Elżbietę, trzecia została mniszką, ostatnia zaś Jadwiga uro-

dzona w r. 1166. Kształciła się w klasztorze pp. benedyktynek we Frankonii, celując nad inne towarzyszki pracowitością, darem rozumu i pobożnością. Wydana za Henryka Brodatego księcia szlązkiego w roku 1188, powiła mu trzech synów i trzy córki, poczém oboje poślubili czystość dozgonną, któréj też przez pozostałe 28 lat życia dochowywali. Na jéj przełożenie Henryk Brodaty w r. 1202 fundował dla panien cystersek obszerny klasztór w Trzebnicy, który i wtedy i następnie hojnemi zapisami opatrzony, utrzymywał po 100 i 120 zakonnic. Pomiędzy temi niewiastami przytulonemi w murach klasztornych wśród burzliwych owoczesnych przewrotów znajdowała się córka Jadwigi Gertruda, a z nią córki rodzin znakomitych obok dziewic ubogich i prostaczych, którym Jadwiga pomoc i przychylność na równi z innemi niosła. Nareszcie i sama księżna jeszcze za życia męża przeniosła się do klasztoru trzebnickiego, a lubo ślubów zakonnych nie czyniła, spełniała jednak wszelkie surowéj reguły przepisy, obostrzając je dobrowolnie postem, włosiennicą, grubym powrozem zamiast pasa, oraz innemi umartwieniami. „Życie jéj, jak powiada legenda, było samą miłością, jałmużną, pomocą, służeniem ubóztwu i nędzy, orędownictwem za przestępcami, modlitwą i umartwieniem siebie.“ Ledwo setną część dochodów obracała na utrzymanie swego dworu; resztę oddawała na potrzeby służby bożéj i ubóztwa. Raz tylko księżna wyszła z zacisza klasztornego, na świat zawichrzony namiętnościami. W zatargach o rządy w Krakowie, zdradziecki Konrad I książę mazowiecki zaskoczył podstępem księcia Henryka Brodatego męża Jadwigi, i uprowadziwszy go do Płocka, pojednała zwaśnionych, wyzwoliła męża, i sprowadziła między nim a Konradem układ wzmocniony związkiem małżeńskim, dwóch synów Konrada z wnuczkami Brodatego i Jadwigi. Zaraz potém Jadwiga wróciła do klasztoru, do modlitwy i wszelkich umartwień ciała, do których miały się wkrótce przyłączyć boleści duchowe spra-

wiane nieszczęściami w rodzinie. W roku 1238 mąż jej Henryk dokonał żywota; Jadwiga śmierć długoletniego towarzysza życia przyjęła z męzką stałością umysłu, a nawet płaczącym siostrom zakonnym perswadowała, iż służebnicom bożym nie przystoją łzy nad spełnieniem wyroków bożych. We trzy lata potem, w roku 1241, straciła ukochanego syna Henryka II Pobożnego, który w walce z niezmierną ciżbą Tatarów chwalebnie poległ pod Lignicą. Jadwiga przed nadejściem wiadomości w nocy następującéj po bitwie, sercem macierzyńskiém dowiedziała się o téj stracie i powiedziała o niéj, a dopiero na czwarty dzień zjawił się goniec z żałobną nowiną. Podobnież przepowiedziała własne rozstanie się ze światem. Dobrowolna ta święta męczennica na kilka tygodni przed śmiercią 21 września widzenie miała Św. Magdaleny i Katarzyny. Już za życia słynęła cudami. Dwom mniszkom wzrok przywróciła. Dwóch świeżo obwieszonych do życia powróciła. Niewieście jednéj z urodzenia głuchéj za dotknięciem swéj ręki słuch przywróciła. Mężowi swemu przepowiedziała, że skoroby się odważył wyjechać z Legnicy zginie, i tak się téż stało, bo ósmego dnia 1238 r. zmarł. O śmierci syna swego dawno przepowiedziała i ten także w bitwie z Tatarami zginął. Niektórym mniszkom co ją odwiedzały, tajemnice ich serca oznajmiała. Gdy Gertruda ksieni klasztoru a córka Jadwigi zapytała o miejsce grobu dla niéj, odpowiedziała Jadwiga: „Jeżeli mnie w chórze swoim pochowacie, uprzykszą się wam ludzie nawiedzający“ i to się spełniło. Wiele jeszcze cudów dokazała, które dla szczupłości miejsca pominąć musimy. Zgasła ta święta niewiasta d. 15 października 1243 w Trzebnicy. Pochowana w kościele katedralnym, przed ołtarzem św. Piotra. Kanonizacya nastąpiła 26 marca 1267 r., a uroczystość doroczną naznaczono na 15 października. Obszernie o życiu św. Jadwigi pisali po polsku: ks. Ludwik Miska 1742 i ks. A. Lipnicki 1856 roku.

Błogosławiona Agnieszka.

Bolesław Wstydliwy, wymurowawszy klasztór i kościół Św. Damiana w Zawichoście, uposażył je w r. 1257 Zawichostem i 25 wsiami, tudzież osadził w nich zakonnice reguły Św. Franciszka zwane pospolicie klaryskami. Tamże znajdował się klasztór męzki ks. Franciszkanów, którzy posługi duchowne pannom zakonnym nieśli. Po zgonie Św. Salomei, która najpierwszą była ksienią klarysek zawichost-

*

skich, obrano na jéj miejsce Agnieszkę Jastrzębską, niewiastę zaleconą wielką surowością i świątobliwością życia. Atoli z nieprzewidzianych wyroków bożych zawiadowanie przez nią klasztorem nie miało potrwać długo, bo miała wkrótce stać się przewodniczką swojego zgromadzenia w ucieczce z padołu ziemskiego dla uchronienia się hańby. Tatarzy, którzy od r. 1241 raz po raz zapuszczali nad Wisłę i dalej zagony, którzy już podczas pierwszéj olbrzymiéj wyprawy nie omineli byli Zawichosta i srogie w nim spustoszenia poczynili, wpadli znowu na nieszczęsną osadę w dzień Oczyszczenia Najśw. P. Maryi 1260 roku. Po splondrowaniu miasta, wymordowaniu lub rozpędzeniu mieszkańców, a zabraniu wszystkiego co jeno unieść się dało, horda pijana krwią i szałem runęła do świątyni Pańskiéj, w któréj zgromadzeni zakonnicy i zakonnice rozpamiętywaniem i modłami przygotowywali się na śmierć. Barbarzyńcy wycięli najprzód zakonników modlących się w chórze przy wielkim ołtarzu, a następnie wymordowali zakonnice zgromadzone w górnym chórze kościelnym pod przewodem swéj ksieni Agnieszki. Imiona zakonników, którzy w tym dniu ponieśli śmierć męczeńską, a potém błogosławionymi zostali nazwani, podajemy tutaj podług wypisu z akt kollegiaty sandomierskiéj jak następuje: Bartomiéj gwardyan, Stanisław dr. św. teol., Filip spowiednik zakonnic, Aleksander ex-prowincyał, Stefan definitor prowincyi, Dyonizy zakrystyan, Tomasz kaznodzieja, Elekt dyakon, Otto subdyakon, Wisław, Urban i Kazimierz braciszkowie klasztorni. Imiona zakonic w tychże księgach zapisane: Agnieszka Jastrzębska ksieni, Małgorzata z Sandomierza, Zofia z Opatowa, Helena z Tarnowa, Ottylia z Kazimierza, Jadwiga z Zatorza, Kordula ze Sławkowa, Martyna z Oświęcimia, Felicyssyma z Gródka, Maryanna ze Lwowa, Urszula z Proszowic, Katarzyna z Radymna, Bertylda z Warszawy, Ludomiła z Krakowa, Wiesława z Kleparza, Oliwerya z Płocka, Ewa z Potylicza, Paulina z San-

domierza, Kunegunda Leszczyńska, Jukunda z Wieliczki, Borea z Przemyśla, Marcelina z Miechowa, Łucya z Nowego Miasta, Agata z Zawichosta, Bronisława z Sandomierza, Złotosława z Proszowic, Elżbieta z Pokrzywnicy, Felicyta z Bochni, Małgorzata z Jarosławia, Odosława z Warki, Ottylia z Częstochowy, Deodygna z Krakowa, Honorata z Zawichosta, Honorya z Płocka, Witosława z Buska, Wissobona z Włocławka, Krystyna z Wojnicza, Jaromira z Warszawy, Wiściława z Leżajska, Małgorzata z Kalisza, Bromysława z Mościsk, Aniela z Przeworska, Brygitta z Chęcin, Wolisława z Lublina, Busława z Łowicza, Godula ze Skały, Klara z Krakowa, Wyszomira z Łowicza, Melania z Gniezna, Petronela z Iłży, Scholastyka ze Stradomia, Monesława z Zakroczymia, Salomea z Radomia, Wyszomira z Rzeszowa, Świętocha z Melsztyna, Domicylla z Warki i Joanna z Zawichosta. W ogóle d. 2 lutego 1260 r. odniosło z ręki pogańskiej palmę męczeństwa 12 zakonników i 58 zakonnic. Pogrzebieni w kościele Św. Damiana, który był świadkiem chwalebnego ich zgonu.

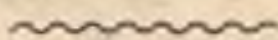

Błogosławiona Salomea.

Salomea córka Leszka białego księcia krakowskiego i sandomierskiego, z matki Grzymisławy księżniczki ruskiéj urodziła się d. 8 maja 1202 r. w Krakowie. W dziecinnym jeszcze wieku zaręczoną została również z młodzieńczym Kolomanem, synem króla węgierskiego Jędrzeja, który z połączeniem tego małżeństwa chciał dla syna swego upewnić i zabezpieczyć roszczenia do korony Halicza. Świetna uro-

czystość koronacyi królewicza i Salomei, a następnie ich zaręczyny, odbyły się w 1214 roku w Haliczu, dokąd księżniczka przybyła z Wincentym Kadłubkiem słynnym kronikarzem polskim i biskupem krakowskim. Niedługo trwały piękne dni weselne, bo w krótkim zbyt czasie, książe Smoleński Mścisław, wtargnął do Halicza i oboje, to jest Koloman i Salomea zostali pojmani w niewolę i odesłani do Torżka na północ od Nowegogrodu. Po dwóch przeto latach, oboje uwolnieni z niewoli, przybyli do Węgier, gdzie Salomea wspólnie z Kolomanem oblubieńcem swoim, uczyła się zakonu bożego, w czem prędzéj i lepiéj w téj nauce postęp brała niżeli Koloman. Gdy już dorośli, połączeni stanem małżeńskim, przyrzekli sobie czystość całego życia. Pomimo kilkokrotnych pokus męża, czystość została ocalona. Salomea życie swoje przeznaczyła różnym praktykom pobożnym, ubierając się skromnie czarno, od wszelkich ziemskich rzeczy stroniła, a nawet wystrzegała się rozmowy z swym mężem. Nosiła dwie włosiennice strzegąc się z tem przed ludźmi. Gdy ojciec Kolomana umarł, Bela syn osiadł na Węgrzech, a Koloman mąż błogosławionéj Salomei, odziedziczył koronę halicką; ponieważ na Haliczu siedział Daniel Romanowicz, przeto roszczenia do niéj, nigdy spełnić się niemogły. Tym sposobem Salomea z tytułu, została królową węgierską i halicką, chociaż w rzeczy saméj ani jedną ani drugą niebyła, o co zresztą niedbała. Koloman po 25 latach dzierżenia władzy królewskiéj skoro umarł, Salomea wróciła do polski z wielkiemi skarbami do swego brata Bolesława zwanego późniéj wstydliwym. Żyjąc pod wpływem znakomitego w kościele męża Jacka Odrowąża, poszła za jego radami i postanowiła prowadzić dalszy swój żywot ściśle zakonny. Salomea to założyła kościół i klasztór panien Klarysek w Zawichoście, uposażywszy go po królewsku licznemi ozdobami i dobrami, sama zaś Salomea wstą-

piła do klasztoru i została przełożoną zgromadzenia. Obrzęd święcenia dopełnił w imieniu Rajmunda ministra zakonu, biskup krakowski Prandota w r. 1240 wśród strasznego najazdu Mongołów na Europę. Tatarzy naszedłszy Zawichost, wymordowali większą połowę zakonnic. Salomea wdzięczna Bogu za ocalenie, założyła klasztór Św. Magdaleny na Grodzisku w pobliżu Skały i tam świeciła wzorem pobożności i pokory zakonnéj, w któréj wytrwała 25 lat przeszło. Kiedy siostry gorącemi modły prosiły Pana zastępów o przedłużenie życia, ona do nich rzekła: „Sobota przyszła, będzie dniem mojéj śmierci, zalecam moje ukochane siostry, pokój, miłość, czystość i posłuszeństwo bez szemrania i na starsze siostry narzekania, co jeżeli czynić będziecie, wieczne szczęście znajdziecie, a jeżeli tego nie będziecie zachowywać, w wielkie uciski popadniecie. Nieproście Pana Boga o przedłużenie życia mojego, bo ja sama proszę Chrystusa aby mię powołał do siebie.“ W zapowiedzianą sobotę, gdy jedna z sióstr nieodstępną będąc towarzyszką, w dniu tym ujrzała Salomeę jakby w zachwyceniu, a gdy zapytana „coby to znaczyło?“ Salomea z niebiańskim uśmiechem odrzekła: „Widzę panią moją najświętszą dziewicę Matkę bożą przed sobą“ i po tem wyrzeczeniu Bogu ducha oddała w dniu 17 listopada 1268 r. Stósownie do woli zmarłéj, ciało jéj przeniesione do Krakowa i złożone zostało w kościele XX. Franciszkanów. Na pogrzebie była Święta Kunegunda księżna krakowska i sandomierska. Na początku 17 wieku Stolica Apostolska, zaliczyła Salomeę w poczet błogosławionych i dzień jéj zgonu 17 listopada nabożeństwem obchodzić nakazała. Podniesienie relikwij na ołtarz, odbyło się z wielką uroczystością 6 marca 1630 roku w Franciszkańskim kościele w Krakowie. W opisach życia Salomei podają o wielu cudach po jéj śmierci, których dla szczupłości miejsca wyliczać nie możemy.

Jarmarki uprzywilejowane*)

w kr. Galicyi, w W. księstwie Krakowskiém i ks. Bukowińskiém.

A.

Alwernia, powiat Chrzanowski, 15 Stycznia, 26 Lutego, 19 Marca, 24 Kwiet., 16 Maja, 24 Czer., 18 Lipca, 16 Sierp , 24 Wrześ., 21 Paź., 23 List., 23 Gr.

Andrychów, pow. Wadowicki, 12 jarmarków, ośm w miesiącach: Styczniu. Lutym, Kwiet., Maju, Lipcu, Wrześ., Paźdz. i Listop., w pierwszy wtorek po 15tym i 19 Czerw., 24 Czerw., 24 Sierpnia i 24 Grudnia. Co wtorek targ tygodniowy, a w razie święta w następnym dniu.

B.

Baranów, powiat Tarnobrzeski, co wtorek targ tygodniowy.

Bełz, pow. Sokalski, 9 i 31 Stycz., 17 Marca, 28 Kwiet., 24 Czerw., 2 Lip, 1 Sierpnia, 13 Październ., 26 Listop., 12 Grud. W poniedz. i piątki targi.

Biała, m. powiat, w trzeci poniedz. po śś. Trzech Królach, w drugi poniedz. po ś. Janie Nepomucenie, w pierwszy poniedziałek po ś Jakóbie Apostole, w pierwszy poniedziałek po śś. Szymonie i Judzie, każdy z tych jarmarków trwa dni trzy. Co wtorek i sobotę targi na trzodę chlewną; co czwartek na bydło rzeźne.

Biecz. pow. Gorlicki, 12 jarmarków w dnie poniedz.: po 1 i 25 Stycznia 24 Lut., 24 Marca, 20 Kwiet.. 25 Maja 29 Czerw, 10 Sierp., 15 Wrześ. 17 Październ., 4 Listopada, 6 Grudnia. Co poniedziałek targ tygodniowy.

Bobowa, powiat Grybowski, co czwartek targ tygodniowy.

Bochnia, m. powiat., 2 Stycz. w poniedz. po niedz. mięsopust., po 3 niedz. postu na konie i bydło (trwa aż do piątku tego samego tygodnia), potem jarmark we czwartek każdego tygodnia aż do piątku po Wniebowst. Pańs., w piątek po Bożém Ciele, 24 i 30 Czerw., 22 Lip., 10 Sierp., w poniedz. po Podwyższ. św. †, w poniedz. po Różań., 11 i 25 Listop. Jeżeli który z tych jarmarków przypadnie na sob., niedz. lub dzień świąteczny, odkłada się na następny poniedz. lub dzień powszedni. Co czwar. targ tygodniowy.

Bolechów, powiat Doliniański, 18 Stycznia, 5 Maja, 11 Lipca i 26 Wrześ. Co poniedziałek targ tygodniowy.

Brody, m. pow., 18 Styc., 5 Maja, 26 Sierp. targ na wełnę przez dni ośm i 30 Paź.

Brzesko, m. powiatowe, co trzeci wtorek jarmarki na bydło, konie, nierogaciznę, len, nabiał; co wtorek targ tygodniowy.

Brzeżany, m. powiat. ma cztery jarmarki większe: 13 Stycznia, n. st., w ruskie środopoście; we wtorek po Zielonych świętach ruskich, 1 Sierpnia. Sześć jarmarków mniejszych: 3 Lutego, 21 Maja, 3 Września, 15 Paźdz. 20 Listopada i 18 Grudnia. Co poniedziałek i piątek targ tygodniowy.

Brzostek, powiat Pilzneński, co dni 14 we wtorek targi.

---

*) Gdy uregulowanie przez Rząd jarmarków ukończonem nie zostało, z trudnością postaraliśmy się o daty w powyższym wykazie, bo z wielu miast do których się odnosiliśmy, mianowicie do pp. Burmistrzów z uprzejmą prożbą o dostarczenie dat odbywających się jarmarków, dotąd żadnych sprostowań nie otrzymaliśmy. Dla tego też umieszczamy je na końcu tak jak podane były w latach poprzednich.

Brzozów, m. powiat., 6 Stycz., 6 Lut., 16 Marca, 23 Kwietnia, 26 Maja, 29 Czerw., 22 Lipca, 24 Sierpnia, 14 Września, 4 Października, 1 Listop. 4 Grudnia. Co poniedziałek targ tygodniowy.

Buczacz, pow. Kołomyjski, 18 Stycznia, 14 Lutego, 29 Marca, 6 Kwietnia, 5 Maja, 2 i 22 Czerwca, 13 Sierpnia, 7 Września, 13 Października, 11 Listopada i 12 Grudnia. Co czwartek targ tygodniowy.

C.

Chrzanów, m. powiat., w poniedz. po Trzech Królach, po Matce Boskiej Gromnicznej, 12 Marca, 1 Maja, 24 Czerw., 15 Sierp., 25 Lipca, 10 i 28 Października, 11 Listopada i 6 Grudnia. Co czwartek targ tygodniowy.

Ciężkowice, powiat Grybowski, co poniedziałek targ tygodniowy, w razie święta w dzień następny.

Czernichów, pow. Krakowski, 12 jarmarków, w poniedziałki po Trzech Królach, N. M. P. Gromnicznéj, ś. Józefie, ś. Wojciechu, Wniebowst. P., ś. Trójcy, ś. Jakóbie, ś. Bartłomieju, ś. Mateuszu, śś Szymonie i Judzie, ś. Katarzynie, ś. Tomaszu.

Czortków, m. powiat., 2 Lutego, 21 Marca, 21 Maja, 11 Lipca. 27 Sierpnia, 7 Listopada i 21 Grudnia. Co czwartek targ tygodniowy.

D.

Dębica, pow. Pilzneński, 2 Stycz., 2 Lut., 25 Kwiet., w dniu Bożego Ciała, ś. Małgorzaty, 24 Sierpnia, 15 Października, 4 Grudnia

Dembowiec, pow Jasielski, 11 Stycz., 24 Lut., 19 Marca, 5 Kwiet. 3 Maja, we wtorek po Zielonych Świętach, 24 Czerw., 4 i 24 Sierp., 14 Wrześ., 4 Paździer., 11 i 25 Listop. Co poniedziałek targ tygodniowy.

Dobczyce, powiat Wielicki, w każdą pierwszą środę miesiąca jarmark; w każdą zaś trzecią środę miesiąca targ tygodniowy.

Drohobycz, miasto powiat. Co poniedziałek targ tygodniowy.

G.

Gorlice, m. powiat., ma 12 jarmarków we wtorki: po śś. Trzech Królach, ś. Macieju, niedzieli Kwietniej, śś. Filipie i Jakóbie, Wniebowstąpieniu Pańskiem, ś. Janie Chrzcicielu, ś. Maryi Magdalenie, Wniebowzięciu N. M. P., Narodzeniu N. M. P., ś. Franciszku Seraf., ś. Marcinie, po trzeciéj niedzieli Adwentu; co wtorek targ tygodniowy.

Gródek, w pow. Gródeckim, w dniu gr. ob. święto Błahowiszczenie, 6 Kwiet., w następny dzień po Bożém Ciele i 14 Września.

H.

Halicz, powiat Stanisławowski, 7 Stycznia, 5 Kwiet., 5 Lipca i 12 Paździer. co piątek targ tygodniowy.

Horodenka, m. powiat., (według starego stylu): 1 Stycz., 2 Lut., w drugi poniedziałek postu, 25 Marca, 23 Kwiet., we Wniebowstąpienie Pańskie, 29 Czerwca, 15 Sierpnia, 16 Października. Co wtorek i piątek targ tygod.

J.

Jarosław, m. powiat., ma cztery jarmarki po ośm dni trwające: 10 Stycz., 10 Marca, 13 Czerw. i 2 Wrześ. Co poniedz. i piątek targi tygodniowe.

Jasło, miasto powiatowe, 6 Stycznia, 3 Lutego, 23 Kwietnia, 21 Września, 1 i 30 Listopada. Co piątek targ tygodniowy.

Jaworów, m. powiat., 5 Maja, 1 Sierpnia, 26 Października i 12 Grudnia (według starego stylu). Co poniedziałek i piątek targi tygodniowe.

Jeleń, powiat Chrzanowski, w dzień po Nowym Roku, w poniedziałek po niedzieli Starozap., 19 Marca, 3 Maja, 3 Czerwca, w poniedz. po ś. Janie Chrzcicielu, 25 Lipca, w drugi poniedz. po ś. Wawrzyńcu M., 14 Wrześ., w poniedziałek po św. Franciszku Serafinie, w poniedziałek po WW. ś., w poniedziałek po św. Mikołaju biskupie.

Jordanów, pow. Myślenicki, ma 26 jarmarków rocznie, w dni poniedziałkowe co dni 14; w razie przypadającego na ten dzień święta, jarmark odbywa się w dniu następnym.

K.

Kałusz, m. powiat., 10 jarmarków po 2 dni trwających: 18 Stycz., 11 Lut. 13 Marca, 20 Kwiet., 16 Maja, 6 Czerw., 20 Lip., 28 Wrześ., 18 Listop. i 20 Grudnia; dwa zaś jarmarki po 5 dni trwające, 20 Sierp. i 28 Wrześ. Co piątek targ tygodniowy.

Kamionka Strumiłowa, m. powiat., 2 Stycz., 21 Marca, 7 Kwietnia, 24 Czerw., 11 Lip., 28 Sierp., 15 Paź. i 21 Listop. Co piątek targ tygod.

Kęty, 16 jarmarków w poniedziałki przed ś. Agnieszką, Wielkanocą, ś. Janem Kantym, i 4go tygodnia postu. Następne zaś w poniedziałki po Oczyszczeniu N. M. P., po Zapustach, Znalez. ś. Krzyża, Wniebowstąpieniu Pańsk., Bożém Ciele, ś. Małgorzacie, Maryi Anielskiéj, Wniebowz. N. M. P., Podwysz. ś. Krzyża, ś. Janie Kantym, ś. Katarzynie, ś. Poczęciu N. M. P.

Kołaczyce, powiat Jasielski, co drugi poniedziałek jarmark.

Kolbuszowa, miasto powiatowe, co wtorek targ tygodniowy.

Kołomyja, m. powiat., na Wniebowstąpienie P. (według gr. kat. obrz.), 6 Lut., 24 Kwiet., 15 Czerw., 3 Sierpnia, 13 Września, 30 Października, 18 Grudnia (według nowego stylu).

Komarno, powiat Rudki, w poniedziałek po ś. Trójcy, w poniedziałek po śś. Szymonie i Judzie. W poniedziałek i piątek targi tygodniowe.

Kraków, (stolica W. Ks. Krakowskiego) począwszy od r. 1856 ma jarmarków 14-dniowych: a) na wiosnę na ś. Wojciecha, t. j. dnia 23 Kwietnia i w jesieni na ś. Michała 29 Września, b) jarmarków 5-dniowych na bydło i konie 2 do roku; w poniedziałek po 4téj niedzieli Postu i w jesieni 1 Października. Co wtorek i piątek targ tygodniowy.

Krosno, m. powiatowe, w poniedziałki: po Nowym Roku, Białéj niedzieli, ś. Trójcy, ś. Ignacym Lojoli (31 Lipca), śś Szymonie i Judzie (28 Paź.)

Krzeszowice, (W. Ks. Krak.) co poniedziałek targ tygodniowy.

L.

Lanckorona, pow. Wadowicki, 21 Stycznia, 8 Maja, 24 Czerwca, 4 Wrześ. Targi co drugi poniedziałek.

Leżajsk, pow. Łańcucki, 4 Paździer., 6 Grud. Co wtorek i piątek targi tyg.

Limanowa, m. powiat., jarmark co 3ci poniedziałek i 14 Stycz., 4 i 25 Lut., 18 Marca, 8 i 29 Kwiet., 20 Maja, 10 Czerw., 1 i 22 Lip., 12 Sierpnia, 2 i 23 Września, 14 Października, 4 i 25 Listopada, 16 Grudnia.

Lipnica murowana, pow. Bocheński, co trzeci poniedziałek jarmark.

Lisko, miasto powiatowe, co wtorek targ tygodniowy.

Liszki, pow. Krak., ma 12 jarmark., zawsze w pierwszy poniedz. każdego mies.

Lubaczów, pow. Cieszanowski, 21 Marca, 21 Maja, 29 Czerwca, 8 Sierp., 20 Września i 18 Grudnia. Co wtorek i piątek targ tygodniowy.

Lwów, m. stołeczne królestwa Galicyi, ma trzy jarmarki: ś. Jerzego od 4 Maja przez 4 tygodnie, ś. Agneszki od 1 Czerwca przez dwa tygodnie, N. Maryi P. Śnieżnéj od 13 Października przez 2 tygodnie, co poniedziałek, środa i piątek targi.

Ł.

Łańcut, m. powiat., 7 Stycz., 2 Lut., 15 Marca, 16 Maja, 13 Czew., 13 i 26 Lip., 24 Sierp., 10 Paździer., 11 i 30 Listop; w razie przypadającego na te dnie święta, jarmark odkłada się na dzień następny. Co wtorek i piątek targi.

M.

Majdan, m. powiat., co poniedziałek targi na bydło i konie.

Maków, pow. Myślenicki, 27 Sierp., 17 Września i w trzeci wtorek.

Mikołajów, pow. Żydaczowski, 13 Stycznia, 18 Sierpnia i 20 Września. Co wtorek targ tygodniowy.

Myślenice, m. powiatowe, ma cztery jarmarki: w poniedz. po śś. Trzech Królach, we wtorek po Zielonych Świętach, w poniedziałek po ś. Jakóbie, po Bożem Narodzeniu. Co drugi poniedziałek targi.

N.

Niepołomice, pow. Bocheński, 7 Stycz., w poniedziałek po niedzieli zapustnej, po niedzieli Kwietniej, 8 Maja, w poniedziałek po ś. Trójcy, 24 Czerwca, 26 Lipca, 24 Września, 4 Listopada.

Nadworna, m. powiat., 6 Stycz., (Wedoszcze), 5 Maja, (na Jury), 11 Lipca, (Piotra i Pawła), 13 Paździer. (Pokrowy) Co poniedz. i czwartek targ tyg.

Niżankowice, pow. Przemyski, według starego stylu: 16 Stycznia 1 Marca, 2 Czerwca, 26 Września, 6 Grudnia. Co środę targ tygodniowy.

Nowa Góra, pow. Chrzanowski, w poniedziałek po ś. Agneszcze, Znalezieniu ś. Krzyża, ś. Michale, ś. Tomaszu Apostole.

Nowy Sącz, miasto powiat., co wtorek i piątek targ tygodniowy.

Nowy Targ, miasto powiatowe, jarmarki począwszy od 7 Stycznia co dni 14cie w poniedziałki; co sobota targ tygodniowy.

O.

Oświęcim, pow. Bialski, w każdy pierwszy i drugi czwartek miesiąca jarmark, w razie święta w dzień poprzedni, t. j. we środę. Co czwartek targi tygodniowe, oraz na woły opasowe, stepowe i trzodę chlewną.

P.

Paczołtowice, pow Chrzanowski, ma co drugi wtorek walne jarmarki.

Pilzno, miasto powiatowe, co poniedziałek targ tygodniowy.

Piwniczna, pow. Staro-Sandecki, 2 Stycz., w poniedz. po niedzieli środopostnej, we wtorek po Zielonych świętach, 25 Lipca i 24 Sierpnia. Co dwa tygodnie we środę po jarmarku Staro-Sądeckim targ.

Podgórze przy Krakowie, ma 12 jarmarków, w czwartą środę każdego miesiąca; w razie święta we środę, jarmark odkłada się na dzień następny. Co wtorek i piątek targi tygodniowe; co niedz. targ na obuwie do g. 9 rano.

Poremba Wielka, powiat Limanowski, w miejscu „Niedźwiedź“ zwanem, odbywają się jarmarki dwutygodniowe co środa.

Przemyśl, m. powiat., według obrządku greckiego 13 Stycz, 6 Kwietnia, 6 Lipca, każdy z tych jarmark. trwa dni 8. Co poniedz. i piątek targ tyg.

Przeworsk, pow. Łańcucki, 2 Stycz., 19 Marca, 1 Maja, 25 Lipca, 3 Paż. 19 Listopada. Co poniedziałek, środę i piątek targi tygodniowe.

R.

Rabka, pow. Myślenicki, co dni 14 w dnie poniedziałkowe targi.

Radomyśl, przy Dembicy, co czwartek targ na konie, bydło i trzodę.

Rohatyn, m. pow., 9 Stycz., 3 Lut., 26 Lip., 1 Paźdz. W środy i piątki targi.

Ropczyce, m. pow., 7 Stycznia, w pierwszy poniedz. po Wstępnej środzie dawny jarmark na konie trwa 5 dni., w poniedz. po Przewodniej niedzieli, po Zielonych świętach we wtorek, 22 Lipca, 14 Września, 28 Października, 9 Grudnia. W poniedziałki i piątki targi tygodniowe.

Rudki, m. powiat., 2 Lipca, 15 Sierpnia i 8 Września.

Rzeszów, m. powiat., 19 Marca 1 dzień, 23 Kwiet. na konie 14 dni, w poniedz. po ś. Trójcy, 22 Lipca po 1 dniu, 21 Wrześ. na konie 14 dni, 2 Listop. i 21 Grudnia po jednym dniu. Co 2 wtorek i piątek targi tygod.

S

Sadowa Wisznia, pow Mościski, 1 Stycz., w drugi dzień Zielonych Świąt, obrz. gr. kat., 26 Lipca i 27 Września. w każdą środę targ tygodniowy.

Sanok, m. powiatowe, we wtorek przed Zielonemi Świętami, i Poniedziałek przed Bożem Narodzeniem. Co piątek targ tygodniowy.

Skawina, pow Wielicki, 2 Stycznia, 9 Kwietnia, 1 Sierpnia i 4 Października. Co czwartek targ tygodniowy.

Sokal, m. powiat., 18 Stycz., 23 Kwiet., 12 Lipca, 4 Październ. i 20 Listop; targi główne: w środopoście ruskie, 8 Września, 2 Listopada, 12 i 18 Grudnia. Co piątek targ tygodniowy.

Sokołów, pow. Kolbuszowski, 7 Stycz., 3 Lut., 4 i 26 Marca, 23 Kwietnia, na Zielone Świątki, 30 Czerw., 16 i 25 Lip., 24 Sierp., 14 Wrześ., 18 Paź., 11 Listopada i 9 Grudnia. Co środę targ tygodniowy.

Stanisławów, m. powiat. 15 Lut., 29 Marca, w piątek po Święcie Bożego Ciała, 14 Wrześ. i 4 Grud.; targi roczne: 14 Maja i 6 Sierp.; co czwartek targ tygodniowy.

Staremiasto, m. powiatowe, 12 Marca, 24 Czerwca przez dni 12 na płótno, 10 Września i 12 Grudnia. Co wtorek targ tygodniowy.

Stary Sącz, m. powiat., począwszy od dnia 9 Stycznia b. r. co dwa tygodnie w każdą środę jarmark, w razie przypadającego na ten dzień święta, jarmark odbywa się dnia następnego t. j. we czwartek.

Strzyżów, pow. Rzeszowski, ma 12 jarmarków: w poniedziałek po Trzech Królach 1 dzień, 8 Lutego 3 dni, w poniedziałek zapustny, środopostny, po Wielkiejnocy po 1 dniu, 8 Maja 3 dni, 25 Lipca 1 dzień, 14 Sierp. 3 dni, 8 Września, 21 Października, 6 Listopada po 1 dniu, 25 Listopada 3 dni. Co poniedziałek targ tygodniowy.

Sucha, pow. Żywiecki, co dwa tygodnie we wtorki, jarmarki na konie, bydło, trzodę, owce i t. p., oraz na sprzęty gospodarcze i rolnicze, różne wyroby i artykuły do codziennych potrzeb.

Szczerzec, powiat Lwowski, 2 Stycznia w pierwszy dzień po Zielonych świętach, 20 Lipca i 30 Września. Co czwartek targ tygodniowy.

Szczucin nad Wisłą, powiat Dąbrowski, 6 Lutego, 4 Maja, na śś. Trójcę, 23 Lipca, 15 Października i 4 Grudnia. Co środę targ.

Szczurowa, powiat Brzeski, co trzeci czwartek wielkie targi na bydło i wszelkie produkta.

T.

Tarnopol, m. powiat., 2 Stycz., 14 Lut., w środopoście obrządku grecko-katolickiego, w poniedziałek po Wielkiejnocy obrz. gr. kat., 24 Czerwca, 26 Lipca (główny jarmark na konie), 18 Sierpnia, 26 Września i 20 Listopada. Co środę targ tygodniowy.

Tarnów, m. powiat., w pierwszy poniedziałek w miesiącu Styczniu, 3 Lut., 19 Marca po dni 8; w drugi poniedziałek m. Kwietnia, Maja, Czerwca, przez 1 dzień; 22 Lipca, w drugiponied. m. Sierp., 14 Wrześ. po 8 dni; w drugi poniedziałek m. Października, Listopada i Grudnia po 1 dniu. Co wtorek i piątek targ tygodniowy.

Trembowla, m. powiat., dnia 8 i 16 Lipca. Co wtorek targ tygodniowy.

Tuchów, pow. Tarnowski, co dni 14 w dnie wtorkowe targ., pierwszy. 8 Stycz.

U.

Uście-Solne, pow. Bocheński, 23 Kwiet., 24 Czerw., 24 Sierp. i 1 Paźdz. Co trzy tygodnie w poniedziałki targi na bydło i t. d., w razie święta targ odbywa się w dzień następny, t. j. we wtorek.

W.

Wadowice, m. powiat., w pierwszy czwartek każdego miesiąca, w razie święta w następujący czwartek. Co czwartek targ tygodniowy w razie święta w dniu następnym, t j. w piątek.

Wieliczka, m. powiat., jarmarki odbywają się co czwarty poniedziałek, w razie przypadającego w tym dniu święta, w następny dzień. Co czwartek targ tygodniowy, w razie święta w dzień następny.

Willamowice, pow. Bialski, w pierwszą środę każdego miesiąca, w razie święta, jarmark odkłada się na drugą środę miesiąca. Targi tygodniowe co środa, w razie święta o dzień wcześniej, t. j. we wtorek.

Z.

Zaleszczyki, miasto powiatowe, 4 Stycznia, 4 Marca, 4 Maja, 10 Lipca 4 Października i 4 Grudnia. Co piątek targ tygodniowy.

Zator, pow. Wadowicki, w dnie poniedziałkowe; w Styczniu po ś. Agneszce, we wstępny tydzień postu, po Kwietniej niedzieli, w Kwietniu po ś. Wojciechu, w Maju przed Zielonemi Świętami, w Czerwcu po ś. Janie Chrzcicielu, w Lipcu po ś. Jakóbie, w Sierpniu po ś. Bartłomieju, we Wrześniu po ś. Mateuszu, w Październiku po niedzieli Różańcowej, w Listopadzie po ś. Marcinie, w Grud. po ś Łucyi Co poniedziałek targ tygodniowy.

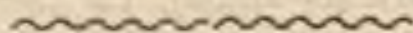
Załoście, m. powiatowe, ma 14 jarmarków: 14 Stycz, 2 Lut., 24 Marca, 12 Kwiet., 12 Maja, 24 Czerw., 14 Lip., 6, 9 i 13 Sierp, 10 Września, 13 Październ., 8 Listop., 4, 14 i 21 Grud. Co poniedziałek i piątek targi.

Zbaraż, m. powiat., po pierwszym tygodniu Wielkiego postu według obrz. gr. kat., 23 Kwiet., 6 Lipca, 13 Września, 30 Października i 18 Grudnia. Co poniedziałek i piątek targi tygodniowe.

Złoczów, m. powiat., 19 Stycz., 1 Lutego, 1 Kwietnia, 7 Maja, 9 Czerwca, 1 Sierpnia, 10 Września i 7 List. Co poniedziałek, środę i piątek targi.

Żydaczów, m. pow., stale 18 Stycznia, 10 Września i 8 Grudnia według nowego kalendarza. Co środę targ tygodniowy.

Żywiec, m. powiat., w Styczniu: w poniedziałek po śś. Trzech Królach, po Nawróceniu ś. Pawła; w Marcu w poniedz. po ś. Macieju; we wtorek przed Wielkanocą; w Maju w poniedziałek po Wniebowstąpieniu Pańskiem, w Lipcu w poniedziałek po śś. Piotrze i Pawle; 24 Sierpnia, we Wrześniu w poniedziałek po ś. Michale, w Listopadzie po ś. Marcinie. Co środę targ tygodniowy, w razie święta w dniu następnym.

Dodatek jarmarków, które nie zostały sprawdzone.

Babice pow. Przemyski. 6 Stycznia, 4 Maja, 24 Sierpnia i 29 Września.
Biały kamień, pow. Złoczowski, 2 Stycznia, 2 Lutego, 1 Marca, 2 Kwietnia, 15 Maja, 29 Lipca, 14 Września, 25 Listopada, 6 Grudnia.
Biercza, miasto powiatowe, 2 Stycznia, 29 Czerwca, 4 Października.
Bochorodczany, miasto powiatowe, jarmarki na bydło, podług star. kal. 14 Stycznia. 14 Marca, 7 Lipca, 8 Listopada.
Bojana na Bukowinie. Jarmarki na bydło, podług star. kalend. 8 dnia po Wniebowst. Pań., 27 Czerw., 25 Lipca, 14 Wrześ., 21 Paździer., 21 List.
Busk, powiat Kamionka, (podług star. kal.): 7 Stycznia, w poniedz. po niedzieli Zapustnej, (Serkeska), w dzień następujący po ś. Teodorze, we środę w środku świąt Wielkiejnocy, w dzień po Zwiastowaniu P. M., 9 Maja, 13 i 30 Czerwca, 6 Sierpnia, 1 i 18 Października, 7 Grudnia
Chodorów, pow. Bóbrczański, 14 Stycz., 5 Maja, 12 Lipca, 12 Paź. przez 2 tyg.
Czchów, powiat Brzeski, jarmarki co trzeci wtorek.
Czerniowce, miasto na Bukowinie, 12 Lipca przez dni 14, 12 Listop. przez 8 d
Czortków, miasto powiat. 2 Lutego, 21 Marca, 12 Maja, 11 Lipca, 27 Sierpnia, 7 Listopada, 20 Grudnia.
Dąbrowa, pow. Dąbrowa, na Zielone św., 14 Lipca, 29 Wrześ. na konie.
Delatyn, powiat Nadworna, 2 jarmarki na wełnę i na owce. Na Wniebo. NMP. obrz. rus. i na św. Michał obrz. rusk.
Dobromil, powiat Birecki, 29 Stycznia star. stylu, w dzień po Wniebowst. obrz. rusk. 11 Czerwca star. stylu, 26 Lipca przez 4 tygodnie, 29 Września przez 2 tygodnie
Dolina, m. pow. 14 Lutego, 12 Maja, 6 Lipca. 1 Sierp., 13 Paź., 21 Grud.
Droginia, pow. Myślenicki, 14 Lutego, 23 Kwietnia i 16 Lipca
Dukla, pow. Krosno, 7 Stycz., 25 Lut., 19 Marca, na Wniebowstąpienie P., na Boże Ciało, 24 Czerw., 22 Lipca, 29 Sierpnia, 21 Listop. i 21 Grud.
Dunajec Czarny. powiat Nowy Targ, jarmark na płótna, w ostatn. poniedz. zapustny, w ponied. w Wielkim tygodniu, w poniedz. po Wniebowzięciu Maryi P., 2 Listopada, w poniedz. ostatniego tygodnia Adwentu.
Dunajów, pow. Przemyślany, 2 Stycz. now. stylu, w poniedz. po przewodniej niedzieli obrz. rusk., 24 Czerwca now. stylu, 18 Paździer. star. stylu.
Frysztak, pow. Jasielski, ma w każdy drugi czwartek walne jarmarki na bydło.
Głogów, pow. Rzeszowski, 2 i 21 Stycznia, 24 Lut., 12 Marca, 8 Maja, 24 Czerw., 22 Lipca, 6 Sierp., 9 i 30 Wrześn., 15 Paź., 16 Listop., 6 Grud.
Grodzisko, powiat Łańcucki, 6 Stycznia, 2 Lutego, 3 i 19 Marca, 3 i 20 Maja, 29 Czerwca, 14 Września, 1 Listopada, 4 Grudnia.
Grybów, m. powiat., 21 Stycz., 4 Marca, w poniedz. Środopostny, we wtorek po Wielkiejnocy, 3 Maja, we wtorek po Zielonych Świątkach, w poniedz. po św. Janie Chrz., 26 Lipca, w poniedziałek po św. Wawrzyńcu, w poniedziałek po Narodzeniu Maryi Panny, 21 Września, 17 Grudnia.
Haczów, pow. Brzozowa, 29 Wrześ., 12 Listop., każdej soboty targ tygodn.

Husiatyn, miasto powiatowe, 24 Czerwca, 2 Września.
Jaćmierz, powiat Sanocki, 12 Marca, 8 Maja, 24 Czerwca, każdy trwa przez 3 dni i bywają szczególnie woły tuczne sprzedawane
Jagielnica, powiat Czortkowski. 8 i 28 Stycznia, 14 i 20 Lutego, w środę Środopostną obrz. rusk., 20 Marca, w pierwszy poniedz. po Wielkiejnocy, 6 Kwietnia, 6 Lipca, 30 Października, 13 Listopada, 18 Grudnia.
Janów, powiat Gródecki (podług star. kalend), 2 Stycznia, 17 Maja, 8 Listopada. Każdy trwa po 8 dni.
Jawornik, pow. Rzeszowski, 2 Stycz., 24 Lut., na tydzień przed Wielkanocą. 1 Maja, 24 Czerwca, 21 Września, 28 Października. 30 Listopada.
Jaworów, m. powiatowe, 6 Maja, 1 Sierpnia, 20 Października, 12 Grudnia.
Jedlicze, pow. Krośniański, 25 Lut., 20 Kwiet., 18 Czerw., 9 Sierp., 29 Wrześ.
Kalwarya, pow. Wadowicki, 25 Stycznia, 4 Maja, 17 Sierpnia, 19 Listop.
Kańczuga, powiat Łańcucki, 6 Stycznia, 2 Lutego, 25 Kwietnia, 29 Czerwca, 22 Lipca, 15 Sierpnia, 29 Września, 4 Listopada 4 Grudnia.
Korczyn, pow. Krośniański, 3 Kwiet., 15 Czerwca, 30 Sierpnia, 1 Grudn.
Korolówka pow. Zaleszczyki, 29 Stycz., we środę Środop. obrz. rusk., na Wniebowstąp. obrz. rusk., 24 Czerw., 8 Sierp., 30 Wrześ., 19 List., 18 Grud.
Kossów, miasto powiatowe, podług starego stylu, we czwartek 15 Sierpnia, pierwszego tygodnia w Wielkim poście przez 2 dni, na Wniebowstąpienie, 1 Października przez 2 dni.
Kołaczyce, powiat Jasielski, 1 Maja, 19 Sierpnia. Ma oprócz tego jarmarki co drugi poniedziałek
Krościenko, powiat Nowy-Targ, we wtorek po Zielonych Świątkach, 26 Czerwca, 30 Września. 1 Listopada.
Kułaczkowce, pow. Kołomyjski, 9 Stycz., 15 Lut., 6 Marca, 19 Kwietnia, 24 Maja, 6 Czerwca, 18 i 27 Sierpnia, 6 Września, 12, 21 i 29 Grudnia.
Kuty, powiat Kosowski, 30 Stycznia, 22 Maja, 26 Września, 13 Listopada. Każdy trwa przez 4 dni.
Lanckorona, powiat Wadowicki, w poniedziałek po Trzech Królach, 21 Stycznia, 4 Marca, 7 Maja, we wtorek po Zielonych Świątkach, w poniedziałek po śś. Trójcy, na św. Wojciecha, 24 Czerwca, 25 Lipca.
Lubomierz czyli Lubowa, powiat Limanowa, 2 Stycznia na ś. Grzegorza, 12 Marca, 8 Września.
Łącko, powiat Nowy Sącz. Co trzeci poniedziałek, jeżeli na ten dzień nie przypadnie święto.
Łukowice, powiat Limanowski, 3 Lutego, 4 Maja, 15 i 30 Września, 1 Grudnia, po niedzieli *Misericordia.*
Monasterzyska, pow. Buczacki, 8 Stycz., 14 Lutego, w pierwszy i piąty poniedz. po Wielkiejnocy, we wtorek po Zielonych Świątkach, 20 Czerwca, 30 Lipca, 18 Sierpnia, 13 Września, 26 Października, 7 Listop., 18 Grud.
Meketyńce, pow. Kosowski (jarmarki na bydło) 14 Kwiet. 1 i 14 Maja.
Mielec, miasto powiatowe, a to zawsze we czwartek: po 2 Lutego, po śś. Trójcy, po 15 Sierpnia, po 21 Września, po 11 Listopada.
Milówka, powiat Żywiecki, w pierwszy poniedz. każdego miesiąca, gdyby na ten dzień święto przypadło, jarmark odbywa się we wtorek.
Mościska, miasto powiatowe. 25 Lutego, 24 Czerwca główny jarmark na konie, 10 Sierpnia, 1 Listopada główny jarmark na konie. Na tydzień przed temi jarmarkami bywa znaczny handel na płótna i futra.
Muszyna, powiat Nowo Sądec., 2 Stycznia, 3 Lutego, 26 Maja, 22 Lipca, 29 Września, w poniedziałek przed Ofiarowaniem NMP.
Niegowice, powiat Mielecki, 7 Stycznia, 1 Czerwca, 26 Lipca, 21 Paźd.
Niebylec, pow. Rzeszowski, 15 Lutego, 1 Wrześ., 7 Listopada, 2 Grudnia.

Osiek, powiat Jasielski, ma walne jarmarki każdego czwartku na konie, bydło rzeźne i nierogaciznę.
Podbiedź, powiat Wadowicki, 10 Lutego, 27 Kwietnia, 25 Czerwca, 16 Sierpnia, 30 Września, 14 Grudnia
Podhajce, miasto powiatowe, podług star. kalend. 6 Stycznia, w niedzielę starop., w środopost., w poniedz. po Wielkiejnocy, na Wniebowstąp., 29 Czerwca, 15 Sierpnia, 14 Września, 18 Paźdz., 8 Listopada, 6 Grudnia.
Przemyślany, miasto powiatowe, 1 Stycznia, 14 Lutego, 28 Marca, 29 Maja, 11 Czerwca, 11 Listopada.
Radowce (Radautz) na Bukowinie, 1 Maja, 20 Listopada.
Radymno, pow. Jarosławski, 25 Maja, 20 Sierpnia, 20 Wrześn., 20 Grud.
Rudnik, powiat Nisk, 18 Stycznia, 9 Marca, 5 Kwietnia, 21 Września, 21 Października, 30 Listopada, każdy trwa przez 8 dni.
Rymanów, powiat Sanok, 25 Lipca, 10 Sierpnia, 8 Września, 6 Grudnia, każdy trwa po 5 dni.
Sadogóra na Bukowinie (jarmarki na bydło) 6 Lutego, we czwartek przed niedz. Kwiet., 1 Sierp, 6 Września, 13 Październ, 5 i 28 List, 24 Grud.
Sambor, m. pow., 3 Lut., 1 Maja, 21 Wrześ., 30 Listop., każdy po dni 14.
Sędziszów, powiat Rzeszowski, 19 Marca, 23 Kwietnia, na konie 3 Czerwca, 2 Lipca, 11 Września, 2 Listopada, 21 Grudnia.
Skałat, m. powiat, 6 i 10 Stycznia star. kalend., 1 i 23 Kwietnia w pierwszy dzień po Ziel. Świąt. obrz. rusk,, 12 Lipca, 21 Września, 8 Paźdz.
Smorzawa, pow Stryjski (znaczne jarmarki na bydło): w niedz Staropost, ob. rusk, 31 Maja star. stylu, 24 Czerw, na św. Illije ob. rusk, 15 Lipca, 14 Wrześ., w święto Ussiki ob. rusk., 18 Paźdz, 9 Listopada, 2 Grudnia
Śniatyń, miasto powiatowe, podług star. kalend. we środę Środop, we wtorek po Zielonych Świątkach, 25 Czerwca, 20 Lipca, 9 Września.
Sołotwina, pow. Bohorodczany, jarmarki na bydło podług star. kal. 2 Lut. ósmego dnia po Wielkiejn., na Wniebowstą, 20 Lipca, 8 Listop, 6 Grud
Stryj, miasto powiatowe, (podług star. kalend.): w pierw. tygodniu Wielkiego postu w dzień tak zwany Feodorewicza przez 8 dni, w Marcu na ś Mikołaja przez 3 dni, 15 Sierpnia przez 14 dni, 6 Grudnia przez 8 dni, każdego poniedziałku i czwartku targi.
Tarnobrzeg, m. pow., ma 12 jarmarków w ostatni dzień miesiąca.
Trzebinia, powiat Chrzanowski, w pierwszy poniedziałek po Trzech Królach, w poniedz. po niedzieli Białej, na ś. Wojciecha, na św. Stanisława, na św. Piotra i Pawła, w pierwszy poniedz. po św. Jakóbie, na ś. Bartłomieja, na ś Mateusza, w pierwszy poniedziałek po ś Szymonie i Judzie, w poniedziałek po ś. Katarzynie, 21 Grudnia.
Turka, miasto powiatowe, 11 Stycznia, 7 Kwietnia, 10 Lipca, 25 Sierpnia, 11 Października, każdy trwa 2 dni
Tłumacz, miasto powiatowe, 23 Maja, 6 Grudnia.
Tyśmienica, powiat Tłómacz, (jarmarki na bydło i konie): 24 Marca, 30 Kwietnia, 3 Lipca, 27 Września
Trzciana, powiat Bocheński, w dzień po niedzieli Kwietniej, w dzień św. Małgorzaty, 29 Września i 12 Listopada.
Tyczyn, powiat Rrzeszowski, 2 i 25 Stycznia, 26 Marca, 11 Czerwca, 21 Września i 25 Listopada.
Tylicz, powiat Sandecki, 7 Stycznia, w dzień po niedzieli Kwietniej, po Zielonych świątkach, 30 Czerwca, 2 Listopada i 30 Grudnia.
Tymbark, powiat Nowy Sącz, w poniedziałek po Bożem Ciele, 25 Lipca, 9 Września, 11 Października
Ulanów, pow. Nisko, 2 Stycz, 1 Marca, 2 i 23 Kwiet, w dzień Wniebowst. w poniedz po ś. Trójcy, 29 Lipca, 13 Sierp., 29 Wrześ, 11 List., 4 Grud.

W i ś n i c z, powiat Bocheński, 6 Stycznia, 2 Listopada, 21 Grudnia.
W i s z n i c z na Bukowinie 25 Stycz., 30 Kwiet., 5 Lip , 13 Sierp., 20 Wrześ. 6 List.
W o j n i c z, powiat Brzeski, co trzeci poniedziałek jarmark.
Z a k l u c z y n, powiat Brzeski, co trzeci poniedziałek jarmark.
Z b y s z y c e, pow. Nowy Sącz, 20 Stycz , 14 Lut., 13 Marca, 25 Kwiet , 16 Maja, 24 Czer., 26 Lip , 24 Sier., 11 Wrześ , 19 Paź , 23 List., 21 Grud.
Ż a b n o, powiat Dąbrowski, ma sześć jarmarków i targi sławne na nierogaciznę, 25 Stycznia, w poniedziałek po 2 niedzieli Wielkanocnej, w poniedz. po pierwszej niedzieli po św. Janie Chrzcicielu, 16 Sierpnia, 18 Październ. w poniedziałek po 3 niedzieli adwentu, targi co drugi pdniedziałek.
Ż m i g r ó d, powiat Krośnieński, 2 Lutego w środku postu, 23 Kwietnia, 24 Czerwca, 25 Lipca, 17 Października, 13 Grudnia
Ż o ł y n i a, pow. Łańcucki, w niedzielę Kwietnią, w dzień śś. Trójcy, 10 Sierp. 21 Grudnia (trwają po dwa dni), zaś na len, przędzę i płótno, 25 Stycznia, 24 Lutego, 11 Maja, 22 Lipca, 8 i 21 Września, 28 Paźdz. i 25 Listop.
Ż ó ł k i e w, miasto powiatowe, 19 Stycznia, 8 Maja, 30 Czerwca, 13 Sierpnia, 14 Września, 5 Października, 12 Listopada.
Ż u r ó w, powiat Żydaczów, 15 Marca jarmark na konie 8 dni i 7 Kwietnia 6 dni, 11 Czerwca 6 dni, 15 Października na konie 8 dni, 6 Listopada przez 6 tygodni.

Poradnik telegraficzny.

W przesyłaniu depesz telegraficznych, oprócz zwięzłego i jasnego tychże zredagowania, należy zachować następujące przepisy:

1. Depesza w jakimkolwiek języku ma być czytelnie napisana.
2. Adres osoby, do której depeszę się posyła, dokładnie podać, jakoteż ulicę i numer mieszkania.
3. Jeżeli miejsce siedziby urzędu telegraficznego nie jest w stołecznem lub ważniejszem mieście, oznaczyć kraj, w którym się znajduje; wiele jest bowiem miejscowości jednakiej nazwy, lecz w różnych krajach położonych.
4. Oprócz urzędów telegraficznych z nieustającą służbą, to jest: całodzienną i nocną: i całodzienną od 7 rano do 9 wieczór, są urzęda ze służbą od 9 do 12 rano i od 2 do 7 popołudniu; ważnem jest więc dla oddającego depeszę do wymienionej ostatniej kategoryi urzędu, ażeby oddając popołudniu, wcześnie to uczynił, albowiem oddawszy przed samą 7 a nawet wcześniej, taka depesza pozostać musi do drugiego dnia do godziny 9 rano.

Opłata od depesz pojedynczych o 20 słowach, których każde następne 10 słów kosztuje połowę ceny pojedynczej depeszy, liczy się:

	zł.	c.
W całej Austryi i Węgrzech	—	50
Do Algieru i Tunis przez Włochy w srebrze	4	60
Anglii, Szkocyi, Irlandyi, Londynu przez Niemcy w bank.	3	20
do innych miast . . .	3	60
Belgii	2	—
Danii przez Niemcy . . .	2	20
Francyi przez Szwajcaryę . .	2	60
Gibraltaru p. Włochy i Francyę	4	20
Grecyi przez Turcyę-Volo .	2	80
„ Korfu „ „ .	4	—
„ Syra „ „ .	4	—
Wysp: Ithaka, Cephalonia, Zanta Spezzia, St. Maure, Hydra	3	40
Helgoland przez Niemcy . .	2	—
Hiszpanii przez Włochy . .	3	60
Korsyki (wyspa)	2	60
Lichtenstein	—	50
Luxemburg	1	80
Malty przez Włochy	3	60
Monaco	2	60
Montenegro (Czarnogóry) . .	1	—
Niemiec 25 mil od granicy .	—	50
„ dalej nad 25 mil .	1	—
Niderlandów przez Niemcy .	1	80
Norwegii przez Niemcy i Danię	3	—
Portugalii p. Włochy i Francyę	4	—
Persyi przez Rosyę i Dioulfę, srb.	8	—
Rosyi 25 mil od granicy, w bank.	1	20
„ dalej nad 25 mil . .	3	60
„ Kaukazu w srebrze . .	4	80
„ Serbii I region w bank.	9	20
„ „ II „ w bank.	15	20
Rumunii	1	20
Szwajcaryi	1	20
Serbii	1	—
Szwecyi przez Niemcy . . .	2	80
Turcyi europejskiej przez Serbię lub Rumunię	2	80
Turcyi azyatyckiej przez Serbię lub Rumunię w srebrze . .	4	—

OGÓLNE PRZEPISY POCZTOWE

z podaniem wszelkich zmian zaszłych do 1 września 1878.

Taryfa opłaty listów.

Do	Należytość za opłatę: listy, za każde	listy, cnt.	kor. kat., cnt.	druki, za każde	druki, cnt.	próbki, za każde	próbki, cnt.	Należyt. rekom.	Za recep. zwrot.	Należ. ekspres	Za nieopłacone listy za każde	centów
Belgii	15 gr.	10	5	50 gr.	3	50 gr.	3	10	10	15	15 gr.	20
Danii i Islandyi .	„	10	5	„	3	50 „	3	10	10	15	15 „	20
Niemiec z Alzacyą i Lotaryngią, Helgoland i Luxemburg	do 15 gr. nad 15—250	5 10	2	do 50 g. „ 250 „ „ 500 „ „ 1 kil.	2 5 10 15	bez różnicy do 250 gr.	5	10	10	15	do 15 gr. do 250 gr.	10 15
Francyi z Algierem	15 gr.	10	5	50 gr.	3	50 „	3	21	—	—	15 „	20
Gibraltar p. Niemcy	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	–	15 „	20
Grecyi i wysp Jońskich: Corfu, Cefalonia, Zante . .	15 gr.	10	5	50 gr.	3	50 gr.	3	10	10	—	15 gr.	20
Wielkiej Brytanii i Irlandyi	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	—	15 „	20
Włoch	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	—	15 „	20
Montenegro . . .	15 „	7	4	50 „	2	50 „	2	10	10	15	15 „	14
Niderlandyi . . .	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	15	15 „	20
Norwegii	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	–	15 „	20
Portugalii	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	—	15 „	20
Rumunii (Mołdawii i Wołoszczyzny) .	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	15	15 „	20
Rosyi z Polską . .	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	—	15 „	20
Szwajcaryi . . .	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	15	15 „	20
Serbii (z Węgier) . Serbii (z Austryi) .	15 „	5 7	2 4	50 „ 50 „	2	50 „ 50 „	2	10	10	15	15 „	10 14
Hiszpanii	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	—	15 „	20
Turcyi europ. przez Tryest, Belgrad, Orsowę	15 „	10	5	50 „	3	50 „	3	10	10	—	15 „	20

Do wszystkich tych krajów mogą być listy, korespondencyjne kartki, druki, próbki towarów rekomendowane. Do Francyi zaś tylko listy i kartki korespondencyjne.

Adresy. Wszystkie listy powinny być opatrzone jak najdokładniejszym adresem, mianowicie: imię i nazwisko, miejsce, ostatnią pocztę — do większych zaś miast ulicę i Nr. domu. Na listach wysyłanych za granicę, dodać należy prowincyę. Napisu *franco* skrobać, odmieniać i przekreślać nie wolno.

Listy zwyczajne. Pod formą listu nie wolno wysyłać cięższéj paczki nad 15 łutów celnych. (250 gr.).

Za listy, które w miejscu doręczone bywają opłaca się: do 15 gr. 3 cnt. od 15 do 250 gr. 6 cnt. Zaś nieopłacone odbiorca opłaca 6 cent. do 15 gr.; 9 centów do 250 gr.

Listy post. rest. mogą zalegać przy urzędach pocztowych przez 3 mies. adresowane mogą być nietylko pod imieniem i nazwiskiem, lecz także pod rozmaitemi znakami, cyframi, literami i t. d., natenczas adresant powinien się sam zgłosić po odbiór tychże, jednakowoż listy pod znakami, literami, liczbami *rekomendowane* być nie mogą.

Karty korespondencyjne po 2 cnt mogą być przesyłane do wszystkich krajów monarchii austryackiej, Prus i Niemiec — karty te można wysyłać za granicę z dolepieniem odpowiedniej należytości. (Patrz taryfę opłat od listów do zagranicznych krajów). Karty korespondencyjne mogą być rekomendowane jak inne listy za opłatą 10 c. za rekomendacyą lub przylepieniem marki 10 centowej.

Jeżeli oddawca po upływie pewnego czasu nie otrzymał odpowiedzi, natenczas ma prawo przy urzędzie oddawczym zrobić zapytanie (reklamacyę) za opłatą 10 c. Jeżeli zaś był dołączony recepis zwrotny, natenczas reklamacya nie podlega żadnéj opłacie; jeżeli pokaże się, że list zaginął, wtenczas ma prawo żądać wynagrodzenia 20 złr.

Na listach rekomendowanych nie można kłaść żadnej wartości, za granicę muszą być pieczętowane jedną lub dwoma pieczątkami — w kraju zaś mogą być tylko zalepiane. Listy rekomendowane do Prus i Niemiec mogą być posyłane na koszt adresanta. Przy listach rekomendowanych zaleca się także na odwrotnej stronie listu, podać imię i nazwisko oddawcy— (w razie jeżeli taki list zwrócony zostanie, by mógł być oddawcy doręczonym).

Marki i koperty. Marki pocztowe znajdują się po 2, 3, 5, 10, 15, 25 i 50 centów. Przylepiać je należy na górnym krańcu listu, przy prawym narożniku. Koperty są po 3½, 5½, 10½, 15½, i 25½ centów. Koperta zepsuta, lecz nieprzestęplowana, może być wymienioną w każdym urzędzie pocztowym za dopłatą 1 centa. Wyrzynane marki stęplowe i marki z kopert i przylepiane na listach lub frachtach, nie mają żadnego znaczenia i wartości.

Za listy wysyłane z Galicyi, Bukowiny i dawnego obwodu Cieszyńskiego na Szlązk, do Radziwiłłowa ruskiego, Husiatyna, Nowosielicy, Granicy, Michałowic, Tarnogrodu i Tomaszowa, płaci się od 15 gr. 10 centów, niefrankowane 20 centów.

Listy pilne. Jeżeli oddawca życzy sobie, ażeby list natychmiast po odejściu do miejsca przeznaczenia był doręczonym, winien dopisać na kopercie po lewej stronie u dołu *„doręczyć zaraz przez umyślnego posłańca"* (expressa). Za to dopłaca się 15 centów, jeśli adresant mieszka w miejscu, gdzie się znajduje urząd pocztowy. Za każdą milę odległości od urzędu pocztowego płaci się posłańcowi 50 centów, zawsze jednak adresant jest odpowiedzialny za uiszczenie przypadającej kwoty. Na kopercie można i godzinę oznaczyć, o której list musi być koniecznie wręczony. — Należytość uiszcza się przylepieniem marek odpowiedniej wartości, a zaś przy pieniężnych gotówką 20 ct., powyżej do 75 złr. 30 ct. Kwoty te za granicą będą w markach pruskich lub frankach, u nas zaś monetą austr. obliczone i wypłacane podług dziennego kursu.

GENEALOGIA DOMU PANUJĄCEGO.

Franciszek Józef I. (Karol) cesarz austryacki, król węgierski, czeski itd. ur. 18 Sierpnia 1830, panuje od 2 grudnia 1848, koronowany jako król węgierski w Budzie 8 Czerwca 1867, zaślubiony 24 Kwietnia 1854 r., z

Cesarzową *Eżlbietą* (Eugenją, Amalją), córką księcia bawarskiego Maksa, ur. 24 Grud. 1837.

Dzieci: 1. Arcyksiężniczka *Gizela* (Ludwika Marja) ur. 12 lipca 1856, zaślubiona 20 kwiet. 1873 z Leopoldem ks. bawarskim.

2. Arcyksiążę *Rudolf* (Franciszek Karol Józef), następca tronu austrjackiego itd., pułkownik i kapitan linjowego okrętu, urodzony 21 Sierpnia 1858.

3. Arcyksiężniczka *Marja Walerja* ur. 22 kwietnia 1868.

Bracia N. Pana:

1. Arcyksiążę *Karol Ludwik* c. k. felm. por. ur. 30 lipca 1833, zaślubiony po raz trzeci z

Marją Teresą, księżniczką portugalską, ur. 24 sierpnia 1855.

Dzieci z drugiego małżeństwa: a) arcyksiążę Franciszek Ferdynand, ur. 18 grudnia 1863, b) arcyks. Otto Franciszek Józef, ur. 21 kwietnia 1865, c) arcyks. Ferdynand Karol, ur. 27 grudnia 1868, d) arcyks. Małgorzata Zofja, ur. 13 maja 1870.

Dziecię z trzeciego małżeństwa arcyks. Marja Anuncjata ur. 31 lipca 1876.

2. Arcyksiążę Ludwik Wiktor c. k. jen. major, urodzony 15 maja 1842.

Wdowy po stryjach N. Pana:

1. Cesarzowa *Marja Anna*, księżniczka sardyńska, ur. 19 września 1803, wdowa po zm. 29 czer. 1875 r. ces. Ferdynandzie I.

2. Arcyks. *Marja Klementyna*, ur. 1 marca 1798, wdowa po Leopoldzie księciu Salerno, zm. 10 marca 1851.

Potomstwo synów cesarza Leopolda I
(zm. 1 marca 1872):

I. Po arcyks. Ferdynadzie, w. ks. toskańskim, zm. 18 czerwca 1824, z drugiego małżeństwa jego syna arcyks. Leopolda II. w. ks. toskańskiego zm. 29 stycz. 1870, z

Arcyks. Marja Antonja, ks. sycylijską, ur. 19 grud. 1814.

Dzieci: 1) arcyks. Marja Izabella ur. 21 maja 1834, zaślubiona 10 kwietnia 1850 z Don Francesco di Paolo ks. Obojga Sycylji;

2) arcyksiążę Ferdynand IV, w ks. toskański, c. k. jenerał-major, ur. 10 czerwca 1835, zaślubiony 11 stycznia 1868 z Alicją, ks. parmeńską ur. 27 grudnia 1849.

Dzieci tegoż: z pierwszego małżeństwa: arcyks. Marja Antonja, ur. 10 stycznia 1858; z drugiego małżeństwa: a) arcyks. Leopold Ferdynand, ur. 2 grudnia 1868; b) arcyks Ludwika Antonina, ur. 2 września 1870; c) arcyks. Józef Ferdynand, ur. 24 maja 1872; d) arcyks. Piotr Ferdynand, ur 12 maja 1874; e) arcyks. Henryk Ferdynand, ur. 13 lutego 1878.

3) arcyksiążę Karol Salvator, c. k. jenerał-major, ur. 13 lutego 1839, zaślubiony 19 września 1861 z

Marją Immakulatą ks. sycylijską, ur. 14 kwietnia 1844.

Dzieci tegoż: a) arcyks. Marja Teresa, ur. 18 września 1862; b) arcyks. Leopold Salvator, c. k. porucznik. ur. 15 paździer. 1863; c) arcyksiążę Franciszek Salvator ur. 21 sierpnia 1866; d) arcyks. Karolina Marja, ur. 5 września 1869; e) arcyks. Albrecht Salvator ur. 22 listopada 1871; f) arcyks. Marja Antonina ur. 18 kwietnia 1874.

4) Arcyks. Marja Ludwika, ur. 31 października 1845, zaślubiona 31 maja 1865, za ks. Karola Ysenburg-Birstein.

5) Arcyks. Ludwik Salvator c. k. pułkownik, ur. 4 sierpnia 1847.

6) Arcyks. Jan Nepomucen, c. k jenerał-major, ur. 25 listopada 1852.

II. Po arcyks. Karolu zm 30 kwietnia 1847.

Dzieci: 1) Arcyks. Albrecht c. k. feldmarszałek i jenerał inspektor armji ur. 3 sierpnia 1817

Córka tegoż: Arcyks. Marja Teresa, ur. 15 lipca 1845, zaślubiona 18 stycznia 1865 z ks. Filipem Wirtemberskim.

2) Arcyks. Karol Ferdynand c. k. jenerał jazdy, ur. 29 lipca 1818, um. 20 listopada 1874, wdowa po nim:

Arcyks. Elżbieta, córka arcyks. Józefa Palatyna, ur. 17 stycznia 1831, zaślubiona 18 kwietnia 1854.

Dzieci tychże: a) Arcyks. Fryderyk, c. k major, ur. 4 czerwca 1856, b) Arcyks. Marja Krystyna, ur. 21 lipca 1858, c) Arcyks. Karol Stefan c. k. porucznik, ur. 5 września 1860, d) Arcyks. Eugenjusz Ferdynand c. k porucznik, ur. 21 maja 1863.

3) Arcyks. Marja Karolina, ur. 10 września 1825, zaśl. 21 lutego 1852 z arcyks. Rajnerem

4) Arcyks. Wilhelm c. k feldzeigmeister, jenerał inspektor artylerji i wielki mistrz niemieckiego zakonu, ur. 21 kwietnia 1827.

III. Po arcyksięciu Józefie, zm. 13 stycznia 1847

Dzieci: Arcyks. Elżbieta ur. 17 stycznia 1831, zaśl. powtórnie 18 kwietnia 1854 z arcyks Karolem Ferdynandem.

Jej dzieci z pierwszego małżeństwa z arcyks. Ferdynandem d'Este: a) Arcyks. Marja Teresa, ur. 5 lipca 1849, zaśl. 20 lutego 1868 z ks. Ludwikiem Bawarskim, b) arcyks. Józef c. k. jenerał kawalerji i nadkomendant kr. węg. obrony krajowej. ur. 2 marca 1833, zaśl 12 maja 1864 z Marją Klotyldą ks. Sachsen-Coburg-Gotha ur. 8 lipca 1846. Dzieci tychże: Arcyks. Marja Dorota ur. 14 czerwca 1868, arcyks. Małgorzata ur. 6 lipca 1870, arcyks. Józef ur. 9 sierpnia 1872, arcyks. Władysław Filip ur. 16 lipca 1875.

c) Arcyks. Marja Henryka, ur 23 sierpnia 1836, zaśl. 22 sierpnia 1853 z Leopoldem II królem belgów.

IV. Po arcyks. Rajnerze zmarłym 16 stycznia 1853.

Dzieci: 1) Arcyks. Leopold, c. k. jenerał jazdy, i jenerał inspektor inżynierji ur. 6 czerwca 1823.

2) Arcyks. Ernest, c k. jen kawalerji, ur. 8 sierp. 1824.

3) Arcyks. Zygmunt c. k. fedlm. por. ur. 7 stycznia 1826.

4) Arcyks. Rajner. c. k. fzgm. i nadkomendant obrony kraj. ur. 11 stycznia 1827, zaślubioy z arcyks. Marja Karoliną (patrz wyżej).

5) Arcyks Henryk c. k. fdmpor., ur. 9 maja 1828, zaśl. 4 lutego 1868 z Leopoldyną Hofmann, panią von Waldeck, ur. 29 listopada 1842.

Potomstwo arcyks. Franciszka IV modeńskiego,

(zm. 21 stycznia 1846).

1) Arcyks. Marja Teresa, ur. 14 lipca 1817 zaśl. 16 listop. 1846 z Henrykiem hr. Chambord.

2) Arcyks. Franciszek V ks modeński, c. k fmp., urodz. 1 czerwca 1819, zm. 20 list. 1875. Wdowa po nim Adelgunda ks. bawarska, ur. 19 marca 1823, zaśl. 30 marca 1842.

3) Arcyks. Marja Beatryxa, ur. 13 listopada 1824, zaśl. 6 lutego 1847 z don Juanem Carlosem Burbon.

Ustawa z dnia 8 Marca 1876, Nr. 26 dz. u. p.

SKALA I

na weksle.

			zł.	c.
	Do sumy	75	—	5
nad	75 zł. do	150	—	10
„	150 „ „	300	—	20
„	300 „ „	450	—	30
„	450 „ „	600	—	40
„	600 „ „	750	—	50
„	750 „ „	900	—	60
„	900 „ „	1050	—	70
„	1050 „ „	1200	—	80
„	1200 „ „	1350	—	90
„	1350 „ „	1500	1	—
„	1500 „ „	3000	2	—
„	3000 „ „	4500	3	—
„	4500 „ „	6000	4	—
„	6000 „ „	7500	5	—
„	7500 „ „	9000	6	—
„	9000 „ „	10500	7	—
„	10500 „ „	12000	8	—
„	12000 „ „	13500	9	—
„	13500 „ „	15000	10	—

i tak dalej za każde 1500 złr. o 1 złr. więcej, przyczem resztę nieprzenoszącą 1500 złr. jako pełną przyjąć należy.

SKALA II na dokumenta.

			zł.	c.
	do	20 zł.	—	7
nad	20 zł. „	40 „	—	13
„	40 „ „	60 „	—	19
„	60 „ „	100 „	—	32
„	100 „ „	200 „	—	63
„	200 „ „	300 „	—	94
„	300 „ „	400 „	1	25
„	400 „ „	800 „	2	50
„	800 „ „	1200 „	3	75
„	1200 „ „	1600 „	5	—
nad	1600 zł. do	2000 zł.	6	25
„	2000 „ „	2400 „	7	50
„	2400 „ „	3200 „	10	—
„	3200 „ „	4000 „	12	50
„	4000 „ „	4800 „	15	—
„	4800 „ „	5600 „	17	50
„	5600 „ „	6400 „	20	—
„	6400 „ „	7200 „	22	50
„	7200 „ „	8000 „	25	—

Nad 8000 złr. od każdych 400 złr. opłaca się nadwyżki po 1 złr. 25 ct. ilość niedochodząca 400 złr. uważana jest za całkowitą.

§. 19. Pozycyą taryfy 83 B. 2 ustawy z dnia 13 Grudnia 1862 i §. 10 ustawy z d. 29 Lutego 1864, ustanowiona wysokość opłaty od rachunków (kosztów, wykazów itp.) na 1 ct. i 5 ct., o tyle zmienioną zostaje, iż rachunki do 10 złr. włącznie są bezwarunkowo (§. 12 ustawy z 9 Lutego 1850 Nr. 50 dz. u. p.) wolne od opłaty; następnie, że od rachunków, wystawionych na mniejszą sumę niż 50 złr., 1 ct. od każdego arkusza; zaś na sumę przenoszącą 50 złr., 5 ct. od arkusza opłacać należy.

Pod rachunkami (kosztami, notami, wykazami itp.) rozumieć należy wszelkie pisma, bez względu, czy one zawierają zapłatę, wystawiane przez kupców lub przemysłowców na przedmioty ich handlu lub przemysłu, z powodu interesów wynikłych z ich zatrudnienia, z których to interesów powstała im pretensya do kupców lub przemysłowców, albo do innych osób.

Obowiązek uiszczenia tej stałej opłaty zachodzi i wtenczas, jeżeli rachunki tego rodzaju wpisane są w treść korespondencyj kupieckich (§. 9 ustawy z 22 Lutego 1864), lub jeżeli do nich dołączane są jako dodatek, załącznik itp

Aby zaszedł obowiązek uiszczenia opłaty, nie potrzeba podpisu wystawcy, lecz wystarczy, jeżeli z rachunku takiego przez znak wydrukowany, stampilię itp., poznać można zakład lub osobę, w której interesie wystawienie nastąpiło.

Z tego wypływa, iż ulegają także opłacie rachunki wystawione w interesie osób utrzymujących hotele, domy zajezdne i [illegible].

Odpisy takich rachunków ulegają tej samej opłacie co i oryginały.

SKALA III

na odsetki.

			zł.	c.
	Do	10 zł.	—	7
nad	10 zł. „	20 „	—	13
„	20 „ „	30 „	—	19
„	30 „ „	50 „	—	32
„	50 „ „	100 „	—	63
„	100 „ „	150 „	—	94
„	150 „ „	200 „	1	25
„	200 „ „	400 „	2	50
„	400 „ „	600 „	3	75
„	600 „ „	800 „	5	—
„	800 „ „	1000 „	6	25
„	1000 „ „	1200 „	7	50
„	1200 „ „	1600 „	10	—
„	1600 „ „	2000 „	12	50
„	2000 „ „	2400 „	15	—
„	2400 „ „	2800 „	17	50
„	2800 „ „	3200 „	20	—
„	3200 „ „	3600 „	22	50
„	3600 „ „	4000 „	25	—

Nad 4000 złr. od każdych 200 złr. opłacaną być ma należytość wraz z nadzwyczajnym dodatkiem po 1 złr. 25 ct., przyczem sumy n[illegible] 200 złr. uważają się jako pełne.

POCIĄGI NA KOLEJACH ŻELAZNYCH W ZWIĄZKU Z KRAKOWEM

Odchodzą z Krakowa:

Do Lwowa.

	osobowy:	pośpieszny:	mieszany:
Odjazd z Krakowa:	10.48 rano	9.15 wiecz.	10.48 w.
Przyj. do Lwowa:	9.27 wiecz.	5.32 rano	11.28 r.

Do Wieliczki.

Odjazd z Krakowa: 12.8 w południe.
Przyjazd do Wieliczki: 12.47 po południu.

Do Niepołomic

we wtorek, czwartek i sobotę z *Wieliczki:*
Odjazd z Wieliczki: o godz. 1 min. 19 po południu.
Przyjazd do Niepołomic: o godz. 2 min. 9 po poł.

Do Wiednia.

	osobowy:	pośpieszny:	mieszany:	osobowy:
Odj. z Krak.:	5.40 r.	7.38 r.	9.36 r. i 6.50 w.	3 po poł.

Przyjazd do Wiednia:

osobowy:	pośpieszny:	mieszany:	osobowy:
7.15 wieczór	4.53 pop.	rano 4 i 12.30 pop.	5.10 rano.

Do Prus.

Każdym pociągiem idącym do Wiednia można jechać do Prus, najlepiéj jednak jechać osobowym rano o godz. 5 minut 40, mającym w Oświęcimie połączenie z pociągami pruskiemi. Tym pociągiem jadąc do Berlina, przyjeżdża się do Wrocławia o godz. 3 po poł., a po 1 godzinnym przestanku daléj; jadąc zaś z Krakowa pośpiesznym przyjeżdża się do Wrocławia po 4téj i zatrzymuje się do 9téj wiecz., o któréj dopiero pospieszny do Berlina odchodzi. Jadąc do Wrocławia o godz. 3 po poł., trzeba w Gliwicach lub Mysłowicach zanocować, bo dopiero rano idzie z Mysłowic pociąg posp. do Wrocławia i Berlina.

Do Warszawy.

O godz. 8 rano odchodzi pociąg do Warszawy; do Granicy idzie I, II i III klasa, z Granicy z Warszawy tylko I i II klasa. Jadąc wiedeńskim osobowym pociągiem o godz. 3 po poł., jedzie się do Trzebini (I, II i III kl.), z Trzebini zaś idzie pośpieszny pociąg wprost do Warszawy, ale tylko I i II kl. Trzeci pociąg (nocny) do Warszawy odchodzi z Krakowa do Granicy o godz. 6 minut 50 wieczór.

Przychodzą do Krakowa:

Ze Lwowa

	osobowy:	mieszany:	pośpieszny:
Odjazd ze Lwowa:	4.53 r.	4 59 wiecz.	11.23 wieczór.
Przyj. do Krakowa:	2.39 p.	5.15 rano	7.38 rano.

Z Wieliczki.

Odjazd z Wieliczki: o godz. 5.5 po południu.
Przyjazd do Krakowa: o godz. 6.40 po południu.

Z Niepołomic

do *Wieliczki* we wtorek, środę i sobotę.
Odjazd z Niepołomic: o 3 godz. minut 9 po poł.
Przyjazd do Wieliczki: o godz. 4 minut 4 po poł.

Z Wiednia.

	osob.:	pośpieszny:	mieszany:	osobowy:
Odjazd z Wiednia:	8 rano	10.45 rano	5 wiecz.	8.30 w.
Przyjazd do Krak.:	9.31 w.	8.30 wiecz.	10.52 p.	9.44 r.

Z Prus:

o g. 3 m. 26 po poł. i o g. 6 m. 7 w. mieszany.

Z Warszawy:

o g. 10 m. 12 rano osob. i o g. 6 m. 7 w. miesz.

UWAGA: Godziny przybycia i odjazdu pociągów na kolei galicyjskiéj obliczane według zegaru peszteńskiego (różnica od krakowskiego o 4 minuty); zaś na kolei c. Ferdynanda według zegaru pragskiego, o 12 minut późniéj od krakowskiego.